

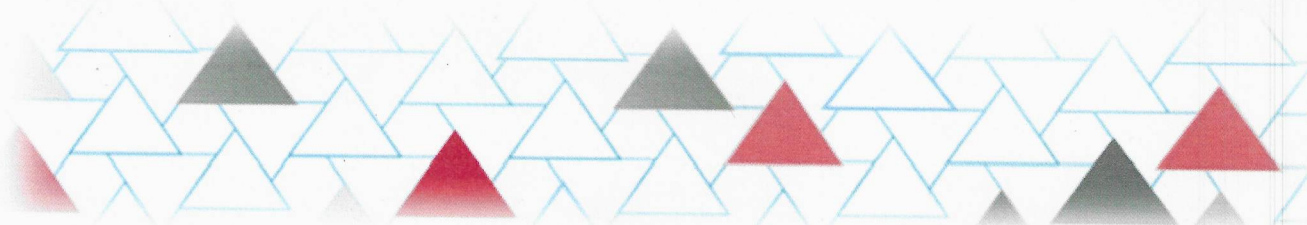
IZVJEŠTAJ O FINANSIJSKOJ REVIZIJI

KANTONALNOG JAVNOG KOMUNALNOG PREDUZEĆA „RAD“ D.O.O. SARAJEVO

2019.

Broj: 01-02-09-11-4-2114-6/19

Sarajevo, juni 2020.

SADRŽAJ

I	IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA	1
1.	IZVJEŠTAJ O REVIZIJI FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA	1
2.	IZVJEŠTAJ O REVIZIJI USKLAĐENOSTI	3
II	KRITERIJI ZA FINANSIJSKU REVIZIJU	5
III	IZVJEŠTAJ O REVIZIJI	6
1.	UVOD	6
2.	PREDMET, CILJ I OBIM REVIZIJE	6
3.	PRAĆENJE PRIMJENE PREPORUKA IZ PRETHODNIH REVIZIJA I ANALIZA PODUZETIH MJERA	7
4.	SISTEM INTERNIH KONTROLA	7
5.	PLANIRANJE, DONOŠENJE PLANA POSLOVANJA I FINANSIJSKOG PLANA I IZVJEŠTAVANJE	8
6.	FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI	9
6.1	BILANS USPJEHA	9
6.1.1	Prihodi	9
6.1.1.1	Poslovni prihodi	10
6.1.1.2	Finansijski prihodi	10
6.1.1.3	Ostali prihodi i dobiti	10
6.1.2	Rashodi	11
6.1.2.1	Poslovni rashodi	11
6.1.2.2	Finansijski rashodi	14
6.1.2.3	Ostali rashodi i gubici	14
6.1.2.4	Rashodi iz osnova umanjena vrijednosti sredstava	14
6.1.2.1	Rashodi iz ranijih godina	14
6.1.3	Finansijski rezultat	14
6.2	BILANS STANJA	15
6.2.1	Stalna sredstva	15
6.2.2	Tekuća sredstva	17
6.2.2.1	Zalihe i sredstva namijenjena prodaji	17
6.2.2.2	Gotovina i gotovinski ekvivalenti	18
6.2.2.3	Kratkoročna potraživanja, kratkoročni plasmani i aktivna vremenska razgraničenja	18
6.2.3	Kapital	19
6.2.4	Dugoročna razgraničenja	20
6.2.5	Obaveze	20
6.2.5.1	Dugoročne obaveze	20
6.2.5.2	Kratkoročne obaveze	21
6.2.5.3	Pasivna vremenska razgraničenja	21
6.2.6	Popis sredstava i obaveza	21
6.2.7	Vanbilansna evidencija	22
6.3	IZVJEŠTAJ O NOVČANIM TOKOVIMA	22
6.4	IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA NA KAPITALU	22
6.5	BILJEŠKE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE	22
7.	JAVNE NABAVKE	23
8.	SUDSKI SPOROVI	24
9.	KOMENTARI NA NACRT IZVJEŠTAJA	24
IV	PRILOG: GODIŠNJI FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI	26
	<i>Bilans uspjeha za period od 1. 1. do 31. 12. 2019. godine .....</i>	<i>27</i>
	<i>Bilans stanja na 31. 12. 2019. godine .....</i>	<i>29</i>
	<i>Izveštaj o gotovinskim tokovima za period od 1. 1. do 31. 12. 2019. godine (Indirektna metoda) .....</i>	<i>30</i>
	<i>Izveštaj o promjenama na kapitalu za period koji završava na 31. 12. 2019. godine .....</i>	<i>32</i>

I IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

Izvještaj nezavisnog revizora daje se na osnovu provedene finansijske revizije, koja obuhvata reviziju finansijskih izvještaja i reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

1. IZVJEŠTAJ O REVIZIJI FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA

Negativno mišljenje

Izvršili smo reviziju finansijskih izvještaja **Kantonalnog javnog komunalnog preduzeća „Rad“ d.o.o. Sarajevo (u daljem tekstu: Društvo)** koji obuhvataju: Bilans stanja na 31. 12. 2019. godine, Bilans uspjeha, Izvještaj o novčanim tokovima, Izvještaj o promjenama na kapitalu za godinu koja se završava na taj dan, te Bilješke uz finansijske izvještaje, uključujući i rezime značajnih računovodstvenih politika.

Prema našem mišljenju, zbog važnosti pitanja opisanih u odjeljku *Osnova za negativno mišljenje*, finansijski izvještaji ne prikazuju istinito i fer, u svim materijalnim aspektima, finansijski položaj Društva na 31. 12. 2019. godine, finansijsku uspješnost, novčane tokove i promjene na kapitalu za godinu koja se završava na taj dan, u skladu s prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja.

Osnova za negativno mišljenje

Kao što je navedeno u Izvještaju:

1. Društvo nije izvršilo ispravku vrijednosti zastarjelih potraživanja na teret rashoda u iznosu od 8.775.522 KM, koja su utužena u ranijim godinama, u skladu sa zahtjevima MSFI-ja 9 – Finansijski instrumenti. Da je izvršena ispravka vrijednosti zastarjelih potraživanja kako nalaže Standard, Društvo bi iskazalo negativan finansijski rezultat u iznosu od 8.706.510 KM (tačka 6.2.2.3 Izvještaja);
2. Društvo ostvaruje značajan prihod od izdavanja garaže kolektivnog parkiranja na Ciglanama, a nije regulisalo pravo korištenja i raspolaganja nad ovom imovinom. Navedeno je uticalo da imovina sa kojom Društvo raspolaže nije iskazana u poslovnim knjigama i finansijskim izvještajima Društva u skladu sa Međunarodnim standardom finansijskog izvještavanja MSFI 16 – Najmovi (tačka 6.2.1 Izvještaja);
3. Dio iskazanih revalorizacionih rezervi u iznosu od 11.628.840 KM ne može se potvrditi jer nije prezentirana relevantna dokumentacija na osnovu koje bi se potvrdio osnov evidentiranja na navedenoj bilansnoj poziciji, što je imalo uticaja na iskazani kapital Društva (tačka 6.2.3 Izvještaja);
4. Društvo nije izvršilo rezervisanja za izvjesne sudske sporove u ukupnoj vrijednosti od 370.402 KM, u skladu sa zahtjevima MRS-a 37 – Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna sredstva. To za posljedicu ima da su rashodi i obaveze potcijenjeni, a finansijski rezultat precijenjen (tačka 8. Izvještaja).

Reviziju smo obavili u skladu sa Zakonom o reviziji institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine i primjenjivim Međunarodnim standardima vrhovnih revizionih institucija (ISSAI). Naše odgovornosti prema tim standardima detaljnije su opisane u odjeljku *Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izvještaja*.

Nezavisni smo od Društva u skladu s ISSAI-em 130 – Etički kodeks, te u skladu s etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju, i ispunili smo ostale etičke odgovornosti u skladu s tim zahtjevima.

Vjerujemo da su revizorski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući da osiguraju osnovu za naše negativno mišljenje.

Ključna pitanja revizije

Osim pitanja navedenih u odjeljku *Osnova za negativno mišljenje*, utvrdili smo da nema drugih ključnih pitanja revizije.

Odgovornost rukovodstva i onih koji su zaduženi za upravljanje za finansijske izvještaje

Rukovodstvo Društva odgovorno je za izradu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, u skladu s prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja u Federaciji Bosne i Hercegovine. Ova odgovornost podrazumijeva i kreiranje, primjenu i održavanje internih kontrola, relevantnih za pripremu i prezentaciju finansijskih izvještaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze usljed prevare ili greške, odgovarajuća objelodanjivanja relevantnih informacija u napomenama uz finansijske izvještaje, kao i odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika i računovodstvenih procjena koje su razumne u datim okolnostima.

U sastavljanju finansijskih izvještaja rukovodstvo je odgovorno za procjenjivanje sposobnosti Društva da nastavi da nastavi s poslovanjem po vremenski neograničenom poslovanju, objavljivanje, ako je primjenjivo, pitanja povezanih s vremenski neograničenim poslovanjem i korištenjem računovodstvene osnove zasnovane na vremenskoj neograničenosti poslovanja, osim ako rukovodstvo ili namjerava likvidirati Društvo ili prekinuti poslovanje ili nema realne alternative nego da to učini.

Nadzorni odbor je odgovoran za nadziranje procesa finansijskog izvještavanja koje je ustanovilo Društvo.

Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izvještaja

Naši ciljevi su steći razumno uvjerenje o tome da li su finansijski izvještaji kao cjelina bez značajnog pogrešnog prikaza usljed prevare ili greške, kao i izdati izvještaj nezavisnog revizora koji uključuje naše mišljenje. Razumno uvjerenje je visok nivo uvjerenja, ali nije garancija da će revizija, obavljena u skladu s Međunarodnim standardima vrhovnih revizionih institucija, uvijek otkriti značajno pogrešno prikazivanje kada ono postoji. Pogrešni prikazi mogu nastati usljed prevare ili greške i smatraju se značajnim ako se razumno može očekivati da, pojedinačno ili zbirno, utiču na ekonomske odluke korisnika, donesene na osnovu tih finansijskih izvještaja.

Kao dio revizije, u skladu s Međunarodnim standardima vrhovnih revizionih institucija, stvaramo profesionalne procjene i održavamo profesionalni skepticizam tokom revizije. Mi također:

- prepoznamo i procjenjujemo rizike značajnog pogrešnog prikazivanja finansijskih izvještaja, zbog prevare ili greške, oblikujemo i obavljamo revizijske postupke kao reakciju na te rizike i pribavljamo revizijske dokaze koji su dovoljni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje. Rizik neotkrivanja značajnog pogrešnog prikazivanja, nastalog usljed prevare, veći je od rizika nastalog usljed greške, jer prevara može uključiti tajne sporazume, krivotvorenje, namjerno izostavljanje, pogrešno prikazivanje ili zaobilaženje internih kontrola;
- stičemo razumijevanje internih kontrola relevantnih za reviziju kako bismo oblikovali revizijske postupke koji su primjereni u datim okolnostima, ali ne i za svrhu izražavanja mišljenja o uspješnosti internih kontrola Društva;
- ocjenjujemo primjerenost korištenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procjena, kao i povezanih objava rukovodstva;
- zaključujemo o primjerenosti korištene računovodstvene osnove zasnovane na vremenskoj neograničenosti poslovanja koju koristi rukovodstvo, zasnovano na pribavljenim revizijskim dokazima, zaključujemo o tome postoji li značajna neizvjesnost u vezi s događajima ili okolnostima koje mogu stvarati značajnu sumnju u sposobnost Društva da nastavi s vremenski neograničenim poslovanjem. Ako zaključimo da postoji značajna neizvjesnost, od nas se zahtijeva da skrenemo pažnju u našem izvještaju nezavisnog revizora na povezane objave u finansijskim izvještajima, ili, ako takve objave nisu odgovarajuće, da modifikujemo mišljenje. Naši zaključci zasnivaju se na revizijskim dokazima pribavljenim sve do datuma izvještaja

nezavisnog revizora. Međutim, budući događaji ili uslovi mogu uzrokovati da Društvo prekine s nastavljanjem poslovanja po vremenski neograničenom poslovanju;

- ocjenjujemo cjelokupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj finansijskih izvještaja, uključujući i objave, kao i odražavaju li finansijski izvještaji transakcije i događaje na kojima su zasnovani na način kojim se postiže fer prezentacija.

Mi komuniciramo s rukovodstvom, između ostalih pitanja, i u vezi s planiranim djelokrugom i vremenskim rasporedom revizije i važnim revizijskim nalazima, uključujući i one u vezi sa značajnim nedostacima u internim kontrolama, koji su otkriveni tokom revizije.

Između pitanja o kojima se komunicira s rukovodstvom, mi određujemo ona koja su od najveće važnosti u reviziji finansijskih izvještaja tekućeg razdoblja, i to su ključna revizijska pitanja. Opisujemo ih u izvještaju, osim ako zakon ili regulativa sprečava njihovo objavljivanje, ili kada odlučimo, u izuzetno rijetkim okolnostima, da ih ne treba objaviti jer se razumno može očekivati da bi negativne posljedice izvještavanja nadmašile dobrobiti javnog interesa od takvog izvještavanja.

2. IZVJEŠTAJ O REVIZIJI USKLAĐENOSTI

Mišljenje s rezervom

Uz reviziju finansijskih izvještaja **Kantonalnog javnog komunalnog preduzeća „Rad“ d.o.o. Sarajevo za 2019. godinu**, izvršili smo i reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

Prema našem mišljenju, osim za navedeno u odjeljku *Osnova za mišljenje s rezervom*, aktivnosti, finansijske transakcije i informacije Društva za 2019. godinu u skladu su, u svim materijalnim aspektima, sa zakonima i drugim propisima koji su definisani kao kriteriji za datu reviziju.

Osnova za mišljenje s rezervom

Kao što je navedeno u Izvještaju:

1. **Nisu primijenjene odredbe Zakona o javnim nabavkama u dijelu pravilnog sačinjavanja tenderske dokumentacije kod nabavke goriva i poštivanja odredbi zaključenih ugovora kod nabavke autosmećara (tačka 7. Izvještaja);**
2. **Godišnji popis imovine nije izvršen u skladu s članom 25. i 28. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH (tačka 6.2.6 Izvještaja).**

Reviziju usklađenosti izvršili smo u skladu sa Zakonom o reviziji institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine i ISSAI-jem 4000 – Standard za reviziju usklađenosti. Naše odgovornosti prema tom standardu detaljnije su opisane u odjeljku *Odgovornost revizora za reviziju usklađenosti*.

Nezavisni smo od Društva u skladu s ISSAI-jem 130 – Etički kodeks, kao i u skladu s etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju, i ispunili smo ostale etičke odgovornosti u skladu s tim zahtjevima.

Vjerujemo da su revizorski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući da osiguraju osnovu za naše mišljenje s rezervom.

Odgovornost rukovodstva i onih koji su zaduženi za upravljanje za usklađenost

Pored odgovornosti za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, rukovodstvo Društva odgovorno je da osigura da aktivnosti, finansijske transakcije i informacije budu u skladu s propisima kojima su regulisane i potvrdi da je tokom fiskalne godine obezbijedilo namjensko, svrsishodno i zakonito korištenje raspoloživih sredstava za ostvarivanje utvrđenih ciljeva, te ekonomično, efikasno i efektivno funkcionisanje sistema finansijskog upravljanja i kontrole.

Nadzorni odbor je odgovoran za nadziranje usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija sa zakonima i drugim propisima.

Odgovornost revizora za reviziju usklađenosti

Pored odgovornosti da izrazimo mišljenje o finansijskim izvještajima, naša odgovornost podrazumijeva i izražavanje mišljenja o tome da li su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije, u svim materijalnim aspektima, u skladu sa zakonima i drugim propisima kojima su regulisane. Odgovornost revizora uključuje obavljanje procedura kako bi pribavili revizijske dokaze o tome da li se sredstva koriste za odgovarajuće namjene i da li je poslovanje Društva, prema definisanim kriterijima, usklađeno sa zakonima i drugim propisima. Procedure podrazumijevaju procjenu rizika od značajnih neusklađenosti sa zakonima i propisima koji regulišu poslovanje subjekta revizije. Također, naša odgovornost podrazumijeva i ocjenu finansijskog upravljanja, funkcije interne revizije i sistema internih kontrola.

Sarajevo, 2. 6. 2020. godine

ZAMJENIK GENERALNOG REVIZORA

Dragan Kolobarić

Dragan Kolobarić

GENERALNI REVIZOR

Dževad Nekić

Dževad Nekić

II KRITERIJI ZA FINANSIJSKU REVIZIJU

Ured za reviziju institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine u okviru finansijske revizije provodi reviziju finansijskih izvještaja i reviziju usklađenosti. Revizija finansijskih izvještaja i revizija usklađenosti podrazumijevaju proces objektivnog prikupljanja i procjenjivanja dokaza kako bi se utvrdilo da li su predmeti revizije, tj. finansijski izvještaji, kao i aktivnosti, finansijske transakcije i informacije, usklađeni s odgovarajućim kriterijima koji su sadržani u zakonima i drugim propisima. Kriteriji predstavljaju poredbene parametre koji se koriste kako bi se dala ocjena predmeta revizije.

Za obavljanje finansijske revizije korišteni su sljedeći kriteriji:

- Međunarodni računovodstveni standardi;
  - Međunarodni standardi finansijskog izvještavanja;
  - Zakon o računovodstvu i reviziji u FBiH;
  - Zakon o privrednim društvima;
  - Zakon o javnim preduzećima u FBiH;
  - Zakon o javnim nabavkama;
  - Zakon o radu;
  - Zakon o plaćama i drugim materijalnim pravima članova organa upravljanja institucija FBiH i javnih preduzeća u većinskom vlasništvu FBiH;
  - Zakon o porezu na dobit;
  - Zakon o porezu na dohodak;
  - Zakon o doprinosima,
  - Zakon o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH;
  - Zakon o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH;
- kao i drugi podzakonski akti navedenih zakona.

III IZVJEŠTAJ O REVIZIJI

1. UVOD

Kantonalno javno komunalno preduzeće „Rad“ d.o.o. Sarajevo osnovano je 1955. godine spajanjem preduzeća „Gradski putevi“ i Gradska čistoća“, a od 20. 4. 2006. godine registrovano je kao društvo sa ograničenom odgovornošću i u 100% vlasništvu je Kantona Sarajevo. Osnivačka prava u ime osnivača državnog kapitala vrši Vlada Kantona Sarajevo putem Ministarstva komunalne privrede i infrastrukture. Prema izvodu iz sudskog registra od 22. 11. 2019. godine, kapital Društva iznosi 10.000 KM. Osnovna djelatnost Društva je prikupljanje, odvoz i deponovanje otpada, čišćenje i pranje javnoprometnih površina, održavanje i izgradnja javnih saobraćajnica, proizvodnja asfalta, upravljanje javnim gradskim parkinzima i garažama, uklanjanje snijega i sprečavanje poledice i dr.

Organi upravljanja Društva su: Skupština, Nadzorni odbor i Uprava.

Upravu čine direktor i četiri izvršna direktora (za poslove javne higijene, za održavanje, za poslove građevinskog održavanja i izgradnje javnih saobraćajnica i za ekonomske, pravne i opće poslove). Direktoricu Veru Arnautović imenovao je Nadzorni odbor Odlukom od 6. 5. 2019. godine na funkciju vršiteljice dužnosti direktora za period od tri mjeseca, do okončanja konkursne procedure, da bi je nakon provedene konkursne procedure Nadzorni odbor Odlukom od 1. 11. 2019. godine imenovao za direktoricu, na mandatni period od četiri godine.

Skupštinu Društva čine tri opunomoćenika Vlade Kantona Sarajevo: Lejla Draginić, Melča Đideliija i Armin Ibričić. Skupština je u 2019. godini održala sedam sjednica. Na sjednici održanoj 26. 9. 2019. godine **nisu usvojeni** Izvještaj o radu i Izvještaj o finansijskom poslovanju Društva za period I-XII 2018. godine, Finansijski izvještaj za godinu koja se završava 31. decembra 2018. godine i Izvještaj nezavisnog revizora, Izvještaj o radu Nadzornog odbora za period od 1. 1. 2018 do 31. 12. 2018. godine niti Izvještaj o radu Odbora za reviziju za period od 1. 1. 2018. do 31. 12. 2018. godine.

Nadzorni odbor sastoji se od tri člana: Adi Škaljić – predsjednik, Mirza Muzurović – član i Bakir Kalajdžić – član. Članove Nadzornog odbora imenovala je Skupština Društva 23. 8. 2019. godine, na mandatni period od četiri godine.

Odbor za reviziju sastoji se od tri člana i formiran je Odlukom Skupštine Društva od 29. 2. 2016. godine na period od četiri godine, a čine ga Senija Buljušmić – predsjednica, Vahida Čenanović – članica i Fikreta Bešović – članica.

Unutrašnja organizacija i način rada Društva utvrđeni su Pravilnikom o radu, čiji je sastavni dio Unutrašnja organizacija i sistematizacija radnih mjesta, na koji je Nadzorni odbor dao saglasnost 7. 4. 2017. godine. Pravilnikom o radu Društva uređen je način rada i rukovođenja Društvom, te opis radnih mjesta. Sistematizovana su radna mjesta za 1.242 izvršioca, a 31. 12. 2019. godine bilo je 1.140 zaposlenih. Tokom 2019. godine u Društvo je primljeno 247 zaposlenika, a istovremeno Društvo je napustilo 205 zaposlenika. Značajna fluktuacija zaposlenih nastala je jer je Društvo tokom godine primalo na određeno vrijeme značajan broj sezonskih komunalnih i građevinskih radnika.

Sjedište Društva je u Sarajevu, u Ulici Paromlinska br. 57.

2. PREDMET, CILJ I OBIM REVIZIJE

Predmet revizije su finansijski izvještaji Društva za 2019. godinu i usklađenost aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

Cilj je da se izrazi mišljenje o tome jesu li finansijski izvještaji pouzdani i da li bilansi u potpunosti odražavaju rezultate poslovanja. Revizijom će se procijeniti primjenjuje li rukovodstvo institucije zakone i propise i koristi li sredstva za odgovarajuće namjene, te ocijeniti finansijsko upravljanje, sistem internih kontrola i funkcija interne revizije.

Revizija je obavljena u skladu s internim planskim dokumentima revizije, sa prekidima u periodu od decembra 2019. godine do marta 2020. godine.

S obzirom na to da se obavlja ispitivanjem na bazi uzorka i da postoje inherentna ograničenja u računovodstvenom sistemu i sistemu internih kontrola, pojedine materijalno značajne greške mogu ostati neotkrivene.

3. PRAĆENJE PRIMJENE PREPORUKA IZ PRETHODNIH REVIZIJA I ANALIZA PODUZETIH MJERA

Ured za reviziju institucija u FBiH (u daljem tekstu: Ured) izvršio je reviziju finansijskih izvještaja Društva za 2008. godinu i dao mišljenje s rezervom. Zbog značajnog protoka vremena od provođenja revizije, nije vršena ocjena postupanja po datim preporukama iz revizorskog izvještaja za 2008. godinu.

Nakon izvršene revizije za 2019. godinu dato je ukupno 15 preporuka.

4. SISTEM INTERNIH KONTROLA

Sistem internih kontrola

Rukovodstvo Društva odgovorno je za uspostavljanje sistema internih kontrola, radi ostvarenja programskih ciljeva rada. Faktor koji najviše utiče na funkcionisanje sistema internih kontrola je povoljno kontrolno okruženje, koje prvenstveno dolazi do izražaja kroz organizacionu strukturu, način rukovođenja, prenošenje ovlaštenja, vrednovanje rezultata rada, sistem nagrađivanja i poštivanje zakonskih propisa.

Revizijom je izvršeno ispitivanje sistema internih kontrola kako bi se procijenila tačnost i pouzdanost podataka na kojima se baziraju finansijski izvještaji i njihova usklađenost sa važećim zakonskim i drugim propisima. Polazni osnov za uspostavu kontrolnog okruženja je usvajanje adekvatne organizacione strukture i donošenje kvalitetnih internih akata. Organizacija Društva utvrđena je Statutom koji je donijela Skupština u junu 2017. godine, a detaljno je razrađena Pravilnikom o radu, u okviru kojeg je posebno uređena sistematizacija poslova i radnih mjesta.

Društvo je donijelo značajan broj internih akata kojima su uređene procedure i postupanja zaposlenika u obavljanju poslova i radnih zadataka, kao što su Pravilnik o računovodstvu, Pravilnik o računovodstvenim politikama, Pravilnik o finansijskom poslovanju, Pravilnik o upotrebi i korištenju službenih i specijalnih vozila i Normative potrošnje goriva za vozila i građevinske mašine, Pravilnik o blagajničkom poslovanju, Pravilnik o korištenju sredstava za reprezentaciju i drugi. Međutim, doneseni interni akti nisu bili dovoljni da se uspostavi funkcionalan sistem internih kontrola, u skladu sa Zakonom o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH, Pravilnikom o provođenju finansijskog upravljanja i kontrole u javnom sektoru u FBiH i Standardima interne revizije u javnom sektoru. To je za posljedicu imalo konstatovane propuste i nalaze koje smo dali u Izvještaju o obavljenoj reviziji. Također, ističemo da Društvo od 1. 12. 2015. godine nema zaposlenog šefa računovodstva, već su se za izradu i potpisivanje finansijskih izvještaja koristile usluge vanjskog saradnika po osnovu ugovora o djelu, a od oktobra 2019. godine računovodstvene usluge obavlja Agencija za računovodstvo. Stoga ne možemo potvrditi da je uspostavljen funkcionalan sistem internih kontrola, u skladu sa zakonskom regulativom.

Društvo je, u skladu sa Zakonom o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH¹ i Pravilnikom o provođenju finansijskog upravljanja i kontrole u javnom sektoru u FBiH,² sačinilo izvještaj o funkcionisanju sistema finansijskog upravljanja i kontrole za 2019. godinu i odredilo koordinatora za finansijsko upravljanje i kontrolu.

Preporuka:

- **sistem internih kontrola uspostaviti u skladu sa Zakonom o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH.**

Interna revizija

Odjel za internu reviziju sastoji se od tri člana: direktorice, koja nije zaposlenica Društva, i dva zaposlenika Društva. Odjel za internu reviziju nije, u skladu sa članom 14. Zakona o reviziji u javnom sektoru, donio strateški plan interne revizije za period od tri godine, već je sačinio Program rada i Studiju rizika za 2019. godinu. U toku 2019. kontinuirano su vršene revizije redovnog praćenja zaključenih ugovora o javnim nabavkama, revizije spornih potraživanja i revizije zaključenih kompenzacija. Odjel je prisustvovao radu Komisije za popis rezervnih dijelova u magacinu. Osim ovih kontinuiranih revizija, Odjel nije ni planirao ni radio nikakve druge revizije koje su bitne u procesu poslovanja Društva, kao što su revizija finansijskih izvještaja, revizija popisa, zaliha, stalnih sredstava, pojedinih osnovnih djelatnosti Društva (revizija praćenja voznog parka Društva, asfaltne baze, izvođenja građevinskih radova i sl.) koje imaju značajan rizik u poslovanju. Odjel za internu reviziju je u januaru 2019. godine sačinio godišnji Izvještaj o radu, o čemu je podnio i konačne izvještaje Odboru za reviziju. **Ne možemo se osloniti na rad Odjela za internu reviziju niti da je obim izvršenih revizija u 2019. godini dovoljan da Odjel upravlja rizicima, prepoznaje potencijalna pogrešna prikazivanja i pomaže Društvu u ispunjenju ciljeva i poboljšanju poslovanja.**

Odbor za reviziju sačinjavao je i dostavljao Upravi i Nadzornom odboru redovne izvještaje o svom radu, u kojima je informisao o provedenim revizorskim izvještajima i davao svoje preporuke na osnovu sačinjenih izvještaja.

Preporuka:

- **Odjel za internu reviziju treba da donese Strateški plan interne revizije za tri godine, u skladu sa Zakonom o reviziji u javnom sektoru u FBiH, i godišnji plan na osnovu ocjene rizika i usvojenog strateškog plana, kojima će se utvrditi značajni rizici u poslovanju te poboljšati sistem internih kontrola.**

5. PLANIRANJE, DONOŠENJE PLANA POSLOVANJA I FINANSIJSKOG PLANA I IZVJEŠTAVANJE

Strateški plan Društva za period 2019–2021. godine donesen je u decembru 2018. godine, na koji je Skupština Društva 25. 1. 2019. godine dala saglasnost. Strateški plan poslovanja sastoji se od Operativnog plana aktivnosti, Plana radne snage, Plana nabavki, Plana kapitalnih ulaganja i Finansijskog plana.

Plan rada i poslovanja Društva za 2019. godinu donesen je u decembru 2018. godine, na koji je **Nadzorni odbor** dao saglasnost 26. 12. 2018. godine, a Skupština 27. 12. 2018. godine.

Ukupni prihodi planirani su u iznosu od 39.467.000 KM, sa rastom od 2% u odnosu na 2018. godinu, a planiraju se zadržati i u 2020. i 2021. godini, a rashodi su planirani u iznosu od 39.257.000 KM i bilježe povećanje u visini od 2% u odnosu na procijenjeni rashod iz prethodne godine.

¹ „Sl. novine FBiH“, broj 38/16

² „Sl. novine FBiH“, broj 06/17

Planirani i ostvareni pokazatelji iz finansijskog plana dati su u tabeli:

KM

R. br.	Pozicija	Ostvareno u 2018. god.	Plan za 2019. god.	Ostvareno u 2019. god.	Indeks (5/4)x100	Indeks (5/3)x100
1	2	3	4	5	6	7
I	Prihodi	39.507.093	39.467.000	40.090.361	102	102
II	Rashodi	39.293.017	39.257.000	40.021.349	102	102
III	Dobit (gubitak) poslovanja (I-II)	214.076	210.000	69.012	32	33

Društvo je za 2019. godinu iskazalo pozitivan finansijski rezultat – dobit od 69.012 KM, dok je Planom poslovanja planirana dobit od 210.000 KM.

Godišnji izvještaj o poslovanju Nadzorni odbor je odobrio 6. 2. 2020. godine, a Skupštine Društva do okončanja revizije nije ga usvojila.

Uprava Društva nije dostavila trogodišnji plan poslovanja Uredu za reviziju institucija u FBiH, što je bila dužna u skladu s članom 22. Zakona o javnim preduzećima u FBiH.

Preporuka:

- **trogodišnji plan poslovanja dostaviti Uredu za reviziju institucija u FBiH, u skladu s odredbama člana 22. Zakona o javnim preduzećima u FBiH.**

6. FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI

Godišnje finansijske izvještaje za 2019. godinu Društvo je sačinilo i dostavilo nadležnim organima i institucijama u skladu s važećim propisima i u utvrđenom roku. Uprava ih je odobrila 28. 2. 2020. godine, a do okončanja revizije Skupština Društva nije razmatrala finansijske i ostale izvještaje o poslovanju za 2019. godinu.

6.1 BILANS USPJEHA

6.1.1 Prihodi

Struktura ostvarenih prihoda u obračunskom periodu iskazana je kako slijedi:

KM

	1. 1. - 31. 12. 2019.	1. 1. - 31. 12. 2018.
PRIHODI	40.090.361	39.507.093
Poslovni prihodi	38.726.764	37.731.134
Prihodi od prodaje učinaka	30.518.925	30.091.098
Ostali poslovni prihodi	8.207.839	7.640.036
Finansijski prihodi	492.551	514.995
Ostali prihodi i dobici	866.082	1.242.903
Prihodi iz osnova usklađivanja zaliha	17	-
Prihodi iz osnova promjene račun. politika i ispravki greški	4.947	18.061

Prihodi se priznaju u finansijskim izvještajima u trenutku ispostavljanja faktura za izvršene usluge. Cijene usluga koje pruža Društvo utvrđene su cjenovnicima, zavisno od vrste usluga, i to: Cjenovnik usluga prikupljanja, odvoza i deponovanja smeća, utvrđen Zaključkom Izvršnog odbora Grada Sarajeva od 20. 12. 1995. godine; Cjenovnik usluga parkiranja, utvrđen Odlukom o cijenama parking karti koju je donijela Vlada Kantona Sarajevo 16. 2. 2017. godine. Za ostale usluge Društvo na početku svake godine donosi cjenovnike, i to: Cjenovnik za odvoz kućnog otpada; Cjenovnik odlaganja otpada životinjskog porijekla; Cjenovnik proizvoda asfaltne baze; Cjenovnik usluga vozila i mašina „Zimske službe“; Cjenovnik usluga vozila i mašina pogona „Javna higijena“ (autocisterne, autosmečari, kiperi, čistilice, kafilerijska vozila i sl.) i Cjenovnik usluga vozila i mašina pogona „Građenje“ (bageri, utovarivači, buldožeri, rovokopači, kompresori, valjci i sl.).

6.1.1.1 Poslovni prihodi

Poslovni prihodi ostvareni u visini od 38.726.764 KM i sastoje se od prihoda od prodaje učinaka i ostalih poslovnih prihoda.

Prihodi o prodaje učinaka iskazani su u iznosu od 30.518.925 KM, a odnose se na prihode od usluga odvoza smeća od građana od 11.181.117 KM, usluga odvoza smeća – privreda od 11.066.443 KM, usluga održavanja, sanacije i rekonstrukcije ulica od 2.135.330 KM, usluga zimskog održavanja od 1.562.395 KM, usluga izdavanja parking mjesta u garažama od 1.488.847 KM, usluga parking karti od 653.604 KM; usluga parkomata u iznosu od 486.060 KM; usluga prodaje asfalta od 486.171 KM i ostalih prihoda (kafilerija, deponovanje otpada, pauk i sl.) u iznosu od 1.458.958 KM. Za usluge održavanja, sanacije i rekonstrukcije ulica i za zimsko održavanje Društvo sklapa pojedinačne ugovore sa Ministarstvom saobraćaja – Direkcijom za puteve Kantona Sarajevo i općinama sa Kantona Sarajevo.

Društvo obračun odvoza smeća vrši na osnovu Zakona o komunalnoj čistoći Kantona Sarajevo.³ Osnovica za utvrđivanje visine cijene je kvadratni metar korisne izgrađene površine, a korisnici usluga dužni su objekte prijaviti komunalnom preduzeću u roku od 15 dana od dana započete upotrebe objekta. U slučaju da se korisnik usluge ne prijavi, ovlašteni radnici komunalnog preduzeća će takvog korisnika evidentirati kroz zapisnik o uključivanju, koji će predstavljati osnov za plaćanje usluge. Međutim, subjekti ne prijavljuju stvarnu korisnu površinu objekata, niti prijavljuju proširenja objekata. Zbog toga je u Društvu organizovana terenska služba, čiji je zadatak da prati prijavljene korisne površine sa stvarnim. Također, na zahtjev Nadzornog odbora formirana je komisija u čijem sastavu su bili zaposlenici Društva i predstavnik Kantona, čiji je zadatak bio da na terenu izvrše uvid u dokumentaciju o registrovanoj korisnoj površini objekata spornih privrednih subjekata koji su ranije bili predmet kontrole terenske službe. Uvidom u Izvještaj, komisija je konstatovala da pojedini subjekti imaju značajno odstupanje prijavljenih površina za obračun naknade za odvoz smeća od stvarne korisne površine objekata. Potrebno je istaći da Zakonom o komunalnoj čistoći Kantona Sarajevo nisu utvrđene kaznene odredbe za neprijavlivanje stvarnih korisnih površina objekata, što otežava naplatu ove vrste usluge u skladu sa zakonskim obavezama.

Nije uspostavljen adekvatan sistem internih kontrola kod naplate prihoda od odvoza smeća, što može imati za posljedicu da prihodi nisu realno iskazani kako u tekućem, tako i u prethodnim periodima.

Preporuka:

- **poduzeti aktivnosti u skladu sa zakonskim propisima i internim aktima na naplati prihoda po osnovu odvoza smeća.**

Ostali poslovni prihodi iskazani su u iznosu od 8.207.106 KM i odnose se najvećim dijelom na prihode od subvencija, dotacija i donacija. Najznačajniji iznos (6.474.701 KM) dobiven je iz Budžeta Kantona za usluge zajedničke komunalne potrošnje (pranje i mašinsko čišćenje ulica, kafilerija, zimska služba i sl.). Na ovoj poziciji iskazani su i prihodi po osnovu subvencije Službe za zapošljavanje Kantona Sarajevo za refundiranje troškova angažovanja radnika za održavanje komunalne higijene i uređenje komunalne infrastrukture u iznosu od 112.188 KM.

6.1.1.2 Finansijski prihodi

Finansijski prihodi u iznosu od 492.551 KM odnose se na prihode od kamata od utuženih potraživanja (322.732 KM) i ostale finansijske prihode (169.819 KM) na odobrene rabate od dobavljača.

6.1.1.3 Ostali prihodi i dobici

Ostali prihodi i dobici u iznosu od 866.082 KM odnose se najvećim dijelom na naplaćena otpisana potraživanja iz prethodnih godina (824.513 KM).

³ „Sl. novine Kantona Sarajevo“, broj 14/16

6.1.2 Rashodi

U finansijskim izvještajima iskazani su rashodi od 40.021.349 KM kako slijedi:

	1. 1. - 31. 12. 2019.	1. 1. - 31. 12. 2018
RASHODI		
Poslovni rashodi:	40.021.349	39.293.017
Materijalni troškovi	36.881.279	36.069.447
Troškovi plaća i ostalih ličnih primanja	6.608.925	6.523.547
Troškovi proizvodnih usluga	25.189.230	24.978.159
Amortizacija	385.505	587.221
Troškovi rezervisanja	2.078.170	2.184.731
Nematerijalni troškovi	12.046	14.579
Smanjenje (povećanje) vrijednosti zaliha učinaka	2.595.705	1.656.810
Finansijski rashodi	11.698	124.400
Ostali rashodi i gubici	67.319	66.996
Gubitak od usklađivanja vrijednosti	3.038.086	3.139.812
Rashodi iz ranijih godina	12.812	91
	21.853	16.671

6.1.2.1 Poslovni rashodi

Poslovni rashodi iskazani su u visini od 36.881.279 KM i čine ih: materijalni troškovi, troškovi plaća i ostalih ličnih primanja, troškovi proizvodnih usluga, amortizacije, troškovi rezervisanja i nematerijalni troškovi.

Materijalni troškovi

Materijalni troškovi iskazani su u iznosu od 6.608.925 KM, a odnose se na: utrošene sirovine i materijal od 3.021.075 KM, energiju i gorivo od 2.376.191 KM, rezervne dijelove od 900.678 KM i otpis sitnog inventara, ambalaže i autoguma u iznosu od 310.982 KM.

Utrošene sirovine i materijal odnose se na utrošeni uredski materijal, ostale troškove sirovina i materijala i ostale troškove sirovina i materijala za asfaltnu bazu.

Utrošena energija i gorivo iskazana je u iznosu od 2.376.191 KM i najvećim dijelom se odnosi na utrošenu električnu energiju i utrošeno gorivo i mazivo za transportna sredstva.

Troškovi goriva iskazani su u iznosu od 2.106.137 KM. Uvidom u način praćenja vozila i sipanje goriva konstatovali smo da je Društvo donijelo interne akte za upotrebu i korištenje službenih i specijalnih vozila i Normative potrošnje goriva za vozila i građevinske mašine, ali ne možemo potvrditi da su uspostavljene adekvatne kontrole praćenja i analize rada mašina i troškova goriva iz sljedećih razloga:

- putni nalozi za vozila u značajnom broju nisu pravilno popunjeni, odnosno prazni su i ne sadrže podatke o pređenim kilometrima, sipanju goriva, nisu ih potpisala lica koja rukuju vozilom i slično;
- Društvo svaki mjesec sačinjava izvještaje o potrošnji goriva za sva specijalna vozila. U izvještajima se navodi da je vršeno sipanje goriva sa interne benzinske pumpe svaki dan, ali se ne prati dnevna pređena kilometraža, već se samo navodi početna i krajnja kilometraža za taj mjesec. Detaljnijoj analizi potrošnje goriva pristupa se tek ako se primijeti da određena vozila imaju potrošnju koja je veća od propisane, i tada se poduzimaju odgovarajući tehnički pregledi ispravnosti vozila. Ukoliko je vozilo tehnički ispravno, vrši se analiza rada vozila i utvrđuju uzroci povećanja potrošnje. Vrijednost potrošnje goriva može odstupati od datih normativa maksimalno 10%, a za rad u zimskim uslovima do 50%;

- Društvo ima internu pumpu u koju se sipa nafta za sva vozila Društva, pri čemu se onim vozilima koja se nalaze na deponiji ili gradilištima i koja nemaju mogućnost dolaska na pumpu gorivo doprema mobilnom pumpom kapaciteta 1.000 litara. Društvo ima Uputstvo za rad na benzinskoj pumpi, kojim su utvrđene procedure prijema goriva. Prilikom izdavanja goriva vrši se automatsko knjiženje u materijalnom knjigovodstvu na osnovu isporučenih količina goriva za svako vozilo. Međutim, ne postoje mehanizmi praćenja goriva koje se doprema mobilnom pumpom u vozila na deponiji i gradilištima.

Društvo nije na adekvatan način internim procedurama propisalo kontrolu i praćenje utroška goriva, niti je na drugi način osigurana kontrola i adekvatan nadzor nad potrošnjom goriva.

Preporuka:

- *interne akte o ostvarivanju prava i načinu upotrebe službenih vozila u potpunosti primjenjivati i provoditi adekvatan nadzor nad potrošnjom goriva.*

Troškovi plaća i ostalih ličnih primanja

Troškovi plaća i ostalih primanja iskazani su u iznosu od 25.189.230 KM i čine 68,2% poslovnih rashoda, a njihova struktura je:

	KM
Troškovi plaća i ostalih primanja zaposlenih	25.189.230
Troškovi plaća	20.971.387
Troškovi službenih putovanja zaposlenih	3.498
Troškovi ostalih primanja i naknada prava zaposlenih (topli obrok, prevoz, regres i drugo)	4.004.848
Troškovi naknada članovima odbora, komisija i sl.	48.287
Troškovi naknada ostalim fizičkim licima	161.209

Obračun plaća i naknada definisan je Pravilnikom o radu i Pravilnikom o izmjenama i dopunama Pravilnika o radu, visini polazne osnovice za obračun plaće uposlenika i normativima. Osnovna plaća radnika utvrđuje se po grupama složenosti poslova, tako što se polazna osnovica za obračun plaće uposlenika pomnoži koeficijentom složenosti poslova one grupe u koju je radnik raspoređen. Odluku o visini polazne osnovice za obračun plaće uposlenika u iznosu od 378 KM donio je direktor Društva 1. 10. 2016. godine. Pravilnikom o radu koeficijenti složenosti poslova svakog radnog mjesta podijeljeni su u osam grupa i utvrđeni su u rasponu od jedan do pet. Pored osnovne plaće, Pravilnikom su utvrđena prava na uvećanu plaću za noćni rad, prekovremeni rad, rad u dane praznika i sedmičnog odmora, na osnovu kojih je i vršen obračun plaća u Društvu.

Pravilnikom je definisan i stimulativni dio plaće, kojim se na osnovu vlastite procjene, a na prijedlog izvršnog direktora pogona i sektora, polazeći od kvaliteta izvršenih poslova, obima obavljenih poslova, roka izvršenja posla, odnosa radnika prema radnim obavezama, uštede u radu i slično, može svakom radniku, grupi, odnosno organizacionoj cjelini, stimulirati – uvećati plaća do 10% obračunate plaće. Ukupan iznos isplaćenih stimulacija u 2019. godini je 200.838 KM, odnosno 1,6% ukupno isplaćenih neto plaća.

Plaća direktora i izvršnih direktora utvrđena je ugovorima o radu, pravima, obavezama i odgovornostima direktora. Plaća direktora Društva utvrđena je u visini od tri prosječne plaće isplaćene u Federaciji BiH u prethodna tri mjeseca prema posljednjem objavljenom podatku Federalnog zavoda za statistiku i ujedno je najveća plaća u Društvu (2.971 KM sa minulim radom). Plaće izvršnih direktora utvrđene su u rasponu od 2,5 do 2,7 prosječnih plaća isplaćenih u Federaciji BiH. Najniža plaća isplaćena u Društvu iznosi 740 KM, a prosječna plaća je 886 KM.

Troškovi službenih putovanja zaposlenih iskazani su u iznosu od 3.498 KM i odnose se na dnevnice na službenom putovanju u zemlji, dnevnice na službenom putovanju u inostranstvu i troškove prevoza i smještaja na službenim putovanjima u zemlji i inostranstvu.

Troškovi ostalih primanja, naknada i materijalnih prava zaposlenih iskazani su u iznosu od 4.004.848 KM i najvećim dijelom odnose se na: topli obrok od 2.685.601 KM (dnevno 1% od posljednjeg objavljenog podatka prosjeka neto plaće u FBiH), prevoz zaposlenika od 700.234 KM, regres u iznosu od 494.574 KM (50% prosječne tromjesečne neto plaće isplaćene u FBiH), otpremnine u iznosu od

55.382 KM (tri prosječne plaće tog radnika za prethodna tri mjeseca ili tri prosječne neto plaće u FBiH ako je to povoljnije za radnika) i pomoći i naknade troškova zaposlenih u slučaju smrti i ostalim slučajevima u iznosu od 63.218 KM.

Troškovi naknada članovima odbora, komisija i sl. iskazani su u iznosu od 48.287 KM i odnose se na isplate naknada za tri člana Nadzornog odbora od 14.049 KM, za tri člana Odbora za reviziju od 15.336 KM, na troškove naknada članovima Skupštine Društva u iznosu od 10.215 KM, naknade predsjedniku Odjela za internu reviziju od 7.421 i troškove naknada članovima raznih komisija u iznosu od 1.266 KM.

Troškovi naknada ostalim fizičkim licima od 161.209 KM odnose se na troškove po osnovu ugovora o djelu za javne radove (150.232 KM), troškove po osnovu ugovora o djelu (8.014 KM) i troškove po osnovu ugovora o privremenim i povremenim poslovima (2.963 KM).

Troškovi ugovora o djelu za javne radove u iznosu od 150.232 KM isplaćeni su po osnovu Ugovora o finansiranju i realizaciji Programa javnih radova, koji je Društvo 18. 4. 2019. godine zaključilo sa Javnom ustanovom „Služba za zapošljavanje Kantona Sarajevo“. Po ovom osnovu sklopljena su ukupno 103 ugovora o djelu za javne radove koji se odnose na povećanje stepena komunalne higijene i uređenje komunalne infrastrukture.

Ugovori o djelu, iskazani u iznosu od 8.014 KM, zaključivani su sa fizičkim licima za poslove koji su sistematizovani Pravilnikom o radu, kao i za poslove čije obavljanje zahtijeva stalnost (poslovi rukovodilaca gradilišta za izgradnju javnih saobraćajnica i poslovi vezani za javne nabavke).

Troškovi proizvodnih usluga

Troškovi proizvodnih usluga iskazani su u iznosu od 385.505 KM i odnose se na: troškove održavanja (327.377 KM), troškove zakupa (43.394 KM) i troškove izrade i dorade učinaka (14.733 KM).

U okviru troškova održavanja značajni su troškovi održavanja softvera, iskazani u iznosu od 53.930 KM, koji se isplaćuju po osnovu Ugovora o vršenju usluga održavanja softvera sa dobavljačem eNetPoint d.o.o. Sarajevo od 1. 2. 2019. godine, od kojeg je i kupljen poslovno-informacioni sistem – softver. Sa ovim dobavljačem svake godine zaključuju se ugovori o doradi i održavanju softvera. Iako je Društvo imalo sklopljen ugovor za 2019. godinu, u februaru 2019. godine pokrenut je otvoreni postupak nabavke novog poslovno-informacionog sistema – softvera, i sa dobavljačem Next Vision d.o.o. Sarajevo 9. 4. 2019. godine zaključen je ugovor u ukupnom iznosu od 115.000 KM. Zbog toga dobavljač eNetPoint d.o.o. Sarajevo nije dozvolio pristup izvornom kodu potrebnom za migraciju podataka, tako da dobavljač Next Vision d.o.o. nije mogao završiti ugovoreni posao. Ne možemo potvrditi da je Društvo stvorilo preduslove za realizaciju novog ugovora, zbog čega je Next Vision d.o.o. Sarajevo pokrenuo tužbu protiv Društva.

Preporuka:

- **potrebno je izvršiti uvid u dokumentaciju vezanu za zaključivanje svih ugovora o nabavci poslovno-informacionog sistema – softvera i u skladu sa konstatovanim poduzeti dalje aktivnosti.**

Amortizacija

Troškovi amortizacije iskazani su u iznosu od 2.078.170 KM. Obračun se vrši putem vremenske amortizacije, linearnom metodom za svako sredstvo pojedinačno, u skladu sa Nomenklaturom stalnih sredstava sa amortizacijskim stopama i vijekom trajanja.

Troškovi rezervisanja

Troškovi rezervisanja iskazani su u iznosu od 12.046 KM i odnose se na rezervisanja po sudskim sporovima.

Nematerijalni troškovi

Nematerijalni troškovi u iznosu od 2.595.705 KM odnose se na: troškove poreza, naknada, taksi i drugih dažbina na teret pravnog lica u iznosu od 1.160.299 KM, troškove neproizvodnih usluga od 763.646 KM, troškove poštanskih i telekomunikacionih usluga od 388.020 KM, troškove premije osiguranja od 123.286 KM, troškove platnog prometa u iznosu od 64.387 KM, troškove članskih

doprinosa i sličnih obaveza od 59.934 KM, troškove reprezentacije od 6.219 KM i ostale nematerijalne troškove u iznosu od 29.913 KM.

6.1.2.2 Finansijski rashodi

Finansijski rashodi iskazani su u iznosu od 67.319 KM i odnose se na kamate po ugovorima o kreditima.

6.1.2.3 Ostali rashodi i gubici

Ostali rashodi i gubici u iznosu od 3.038.086 KM odnose se na rashode po osnovu ispravke vrijednosti i otpisa potraživanja od 3.023.206 KM i manjkove, rashode i gubitke na zalihama i ostale rashode u iznosu od 14.880 KM.

6.1.2.4 Rashodi iz osnova umanjenja vrijednosti sredstava

Rashodi iz osnova umanjenja vrijednosti sredstava iskazani su u iznosu od 12.812 KM i odnose na otpis zaliha po Zapisniku Komisije koja je izvršila procjenu zaliha, zastarjelih, neupotrebljivih ili oštećenih materijala i maziva.

6.1.2.1 Rashodi iz ranijih godina

Rashodi iz ranijih godina iskazani su visini od 21.853 KM i odnose se na fakture iz 2018. godine koje su knjižene u 2019. godini (Securitas d.o.o. Sarajevo, Sarajevo – Osiguranje d.d. Sarajevo)

6.1.3 Finansijski rezultat

Društvo je u 2019. godini iskazalo pozitivan finansijski rezultat (dobit) u iznosu od 69.012 KM, dok je u 2018. godini dobit iskazana u iznosu od 214.076 KM.

Ne možemo potvrditi iskazani finansijski rezultat, s obzirom na to da Društvo:

- nije izvršilo ispravku vrijednosti ranije utuženih potraživanja na teret rashoda u iznosu od 8.775.522 KM (tačka 6.2.2.3 Izvještaja);
- nije izvršilo rezervisanja po aktuelnim sudskim sporovima u skladu sa MRS-om 37 – Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna sredstva (tačka 6.7 Izvještaja);
- nije izvršilo procjenu umanjenja vrijednosti stalnih sredstava, u skladu sa zahtjevima MRS-a 36 – Umanjenje vrijednosti sredstava (tačka 6.2.1 Izvještaja).

Uprava Društva je 28. 2. 2019. godine donijela Odluku o prijedlogu raspodjele dobiti za 2019. godinu radi predaje finansijskih izvještaja ovlaštenoj instituciji na način da će se od iskazane dobiti dio od 10.000 KM raspodijeliti na zakonske rezerve, a ostatak će ostati kao neraspoređena dobit. Skupština Društva do okončanja revizije nije donijela Odluku o raspodjeli dobiti za 2019. godinu.

6.2 BILANS STANJA

6.2.1 Stalna sredstva

Struktura stalnih sredstava na datum bilansa iskazana je u tabeli:

	31. 12. 2019.	31. 12. 2018.
STALNA SREDSTVA I DUGOROČNI PLASMANI	37.247.542	34.002.091
Nematerijalna sredstva	43.643	61.338
Nekretnine, postrojenja i oprema	15.976.629	15.240.136
Investicijske nekretnine	21.227.270	18.700.617

Nematerijalna sredstva iskazana su u iznosu od 43.643 KM (nabavna vrijednost 147.728 KM, ispravka vrijednosti 104.085 KM), a odnosi se na računarski program (softver). Društvo primjenjuje linearnu metodu amortizacije kroz procijenjeni vijek trajanja od pet godina.

Struktura i promjene na **nekretninama, postrojenjima i opremi** daju se u tabeli:

Opis	Zemljišta	Građevinski objekti	Postroj. i oprema	Alati, pog. i kancel. namještaj	Transp. sredstva	Avansi i mat. sredstva u pripremi	Ukupno
1	2	3	4	5	6	7	8
1 Nabavna vrijednost							
na 1. 1. 2019.	4.173.495	8.734.356	30.944.584	1.410.619	25.615.093	24	70.878.171
Direktna povećanja u 2019.			390.365			2.287.035	2.677.400
Prenos sa pripreme	-	975	1.095.028	19.513	1.020.950	(2.190.535)	(54.070)
Otuđenje i rashodovanje							
Ostalo						(24)	(24)
na 31. 12. 2019.	4.173.495	8.735.331	32.429.979	1.430.132	26.636.043	96.499	73.501.477
2 Akumulirana amortizacija							
na 1. 1. 2019.	-	5.616.792	24.708.941	1.378.336	23.933.965		55.638.035
Amortizacija za 2019.		148.622	1.216.508	10.359	511.324	-	1.886.813
Otuđenje i rashodovanje							
Ostalo	-						
na 31. 12. 2019.	0	5.765.414	25.925.449	1.388.695	24.445.289		57.524.848
3 Neto knjigovod. vrijednost							
na 1. 1. 2019.	4.173.495	3.117.563	6.235.643	32.283	1.681.128	0	15.240.136
na 31. 12. 2019.	4.173.495	2.969.916	6.504.529	41.437	2.190.754	96.499	15.976.629

Zemljište je iskazano u iznosu od 4.173.495 KM i odnosi se na deponiju, građevinsko i zemljište za eksploataciju kamena i šljunka, za koja postoje zemljišnoknjižni izvaci o vlasništvu.

Građevinski objekti iskazani su u iznosu od 2.969.916 KM, a čine ih skladišta, hale za reciklažu, zgrade uprave i administracije, radionice, skladišta robe i goriva, parkinzi i čuvarske kućice i slično.

Postrojenja i oprema iskazani su u iznosu od 6.504.529M, a čine ih oprema za obavljanje osnovne djelatnosti (kontejneri, električni usisivači, drobilice smeća, korpe za otpad, građevinske mašine i sl.), uredska, informatička i telekomunikacijska oprema. Povećanje vrijednosti postrojenja i opreme u iznosu od 1.485.393 KM odnosi se najvećim dijelom na nabavke kompaktna za otpad (427.000 KM), buldožera za deponiju (297.000 KM), specijalnog vozila pauk (199.800 KM), 500 komada plastičnih kontejnera (152.555 KM), 1.600 kanti za otpatke (136.906 KM), specijalnog vozila (55.500 KM).

Transportna sredstva iskazana su u iznosu od 2.190.754 KM, a čine ih specijalna vozila kojih ima 290 (autosmečari, kiperi, kamioni, sandučari, cisterne, pauci, čistilice, kafilerijska vozila i sl.) i službena putnička vozila. Povećanje u iznosu od 1.020.950 KM najvećim dijelom odnosi se na nabavku četiri autosmečara ukupne vrijednosti od 998.000 KM.

Investicije u toku iskazane su u iznosu od 96.499 KM i odnose se na izgradnju boksa za prihvatanje građevinskog materijala i natkrivenog boksa za smještaj recikliranog materijala po Ugovoru sklopljenom sa preduzećem „Almy Gradnja“ d.o.o. Zenica ukupne vrijednosti od 172.378 KM, koji do kraja 2019. godine nije okončan, o čemu je šire obrazloženo u tački 7. Izvještaja.

Investicijske nekretnine, iskazane u iznosu od 21.227.270 KM, odnose se zemljište (7.687.300 KM) i garaže kolektivnog parkiranja (13.539.970 KM) koje se izdaju u najam. Za ove nekretnine Društvo koristi metod fer vrijednosti nakon početnog priznavanja. Posljednja procjena fer vrijednosti bila je 2015. godine. Prilikom procjene fer vrijednosti garaža za 2019. godinu, koju je izvršio ovlašteni procjenitelj, konstatovano je da garaža kolektivnog parkiranja „DOBRINJA IV“ u Ulici Petra Tiješića br. 2, za koju Društvo ima zemljišnoknjižni izvadak, gdje je upisano kao nosilac prava raspolaganja, nije iskazana u poslovnim knjigama Društva. Nakon izvršene procjene utvrđena je vrijednost zemljišta od 785.000 KM i vrijednost garaže od 1.398.000 KM, što ukupno čini 2.183.000 KM, koje su sa 31. 12. 2019. godine i evidentirane u poslovnim knjigama Društva.

Ova garaža ima kapacitet od 298 parkirnih mjesta, a prema podacima iz izvještaja procjenitelja, u 2019. godini ukupna popunjenost iznosila je 186 mjesta, od čega je Društvo ostvarilo prihod u iznosu od 118.716 KM na godišnjem nivou. Garaža nije bila iskazana u poslovnim knjigama Društva najmanje 20 godina.

Potrebno je istaći da Društvo koristi garažu kolektivnog parkiranja u naselju Ciglane, kapaciteta 356 parking mjesta, površine od 4.338 m² od koje je ostvarilo prihod u 2019. godini u visini od 318.690 KM. Imovina od koje Društvo ostvaruje prihod nije evidentirana u poslovnim knjigama. Naime, iz dostavljenih zemljišnoknjižnih izvadaka (od 1. 6. 2017. godine), vidi se da je ova imovina državno vlasništvo, a iz kopije katastarskog plana (od 26. 5. 2017. godine) da je u posjedu 1/1 Zavoda za izgradnju Kantona Sarajevo. U dostavljenom komentaru na Nacrt izvještaja Društvo navodi da „nema dokumentaciju, ugovor o iznajmljivanju iz kojeg bi se vidjelo da je garaža data na korištenje KJKP Rad d.o.o. Sarajevo, jer je KJKP Rad d.o.o. Sarajevo tu garažu koristilo još prije rata za potrebe iznajmljivanja“.

Navedena imovina od koje Društvo ostvaruje prihod nije iskazana u poslovnim knjigama, kako nalaže Međunarodni standard finansijskog izvještavanja 16 – Najmovi. Primjena ovog standarda ima značajan uticaj na bilansne pozicije korisnika operativnog najma s jedne strane, a korisnici finansijskih izvještaja trebaju imati cjelovitu sliku o finansijskom položaju Društva. MSFI 16 definiše najam kao „ugovor ili dio ugovora kojim se tokom određenog razdoblja prenosi pravo upotrebe imovine u zamjenu za naknadu“, ili u ovom slučaju bez naknade. Korištenje tuđe imovine bez zaključenog ugovora zakonski je neutemeljeno, a radi se o imovini od koje Društvo ostvaruje značajan prihod, koji u budućnosti može biti upitan.

Preporuka:

- *poduzeti aktivnosti u dijelu utvrđivanja prava korištenja i raspolaganja nad garažom kolektivnog parkiranja u naselju Ciglane u skladu sa zakonskim i drugim propisima, a navedenu garažu iskazati u poslovnim knjigama Društva u skladu sa Međunarodnim standardom finansijskog izvještavanja 16 – Najmovi.*

Amortizacija stalnih sredstava vrši se linearnom metodom otpisa po minimalnim stopama, iz „Nomenklature sredstava koja se amortizuju i minimalne stope amortizacije“, a koje važeći Zakon o porezu na dobit priznaje u trošak perioda. U narednoj tabeli daje se pregled procijenjenog vijeka upotrebe i stope otpisa karakterističnih sredstava:

Grupa sredstava	Vijek trajanja (god.)	Stopa amortizacije (%)
Nematerijalna sredstva	5	20
Građevinski objekti	od 20 do 66,6	5-1,5
Mašine i postrojenja	6,66	15
Transportna sredstva	6,66	15
Alati i inventar	6,66	15
Uređaji i kancelarijski namještaj	6,66	15
Kontejneri i plastične kante	6,66	15

Procjena vrijednosti umanjenja sredstava

Društvo na datum bilansa, kao ni ranijih godina, nije vršilo procjenu postoje li bilo kakvi pokazatelji da je vrijednost nekog sredstva umanjena, niti je vršena procjena nadoknadive vrijednosti za takva sredstva, shodno paragrafu 9 i ostalim zahtjevima iz MRS-a 36 – Umanjenje vrijednosti sredstava.

Preporuka:

- *na datum bilansa vršiti procjenu postoje li bilo kakvi pokazatelji da je vrijednost nekog sredstva umanjena, odnosno procjenu nadoknadive vrijednosti takvog sredstva, u skladu sa zahtjevom MRS-a 36 – Umanjenje vrijednosti sredstava.*

Vlasništvo nad nekretninama

Društvo raspolaže dokazima o vlasništvu nad svim nekretninama u posjedu.

Hipoteke i založno pravo

Društvo nema ograničenja u raspolaganju imovinom, niti su na nekretninama i pokretnim stvarima upisana založna prava u korist trećih lica.

6.2.2 Tekuća sredstva

6.2.2.1 Zalihe i sredstva namijenjena prodaji

Na datum bilansa iskazane su sljedeće zalihe:

	KM	
	31. 12. 2019.	31. 12. 2018.
ZALIHE	1.698.345	1.352.795
Sirovine, materijal, rezervni dijelovi i sitan inventar	1.450.275	1.092.778
Sirovine i materijal	819.673	564.464
Rezervni dijelovi	530.098	421.893
Autogume i ambalaža	537.448	522.846
Alat i sitan inventar	594.879	605.540
Ispravka vrijednosti	(1.031.823)	(1.021.965)
Poluproizvodi	210.812	229.520
Gotovi proizvodi	35.957	28.947
Dati avansi	1.301	1.550

Računovodstvenim politikama Društva utvrđeno je da se zalihe vode po prosječnim cijenama i da se najmanje krajem svake poslovne vrši procjena neto prodajne vrijednosti zaliha. Program za materijalno knjigovodstvo ne može utvrditi ročnu strukturu zaliha. S obzirom na to da Društvo u prethodnom periodu nije vršilo procjenu neto prodajne vrijednosti zaliha sirovina, materijala i rezervnih dijelova, u skladu sa zahtjevima MRS-a 2 – Zalihe, nakon izvršene predrevizije i date sugestije formirana je Komisija koja je izvršila procjenu zaliha, zastarjelih, neupotrebljivih ili oštećenih materijala i maziva i sačinila Zapisnik kojim je predložen otpis zaliha ukupne vrijednosti od 12.812 KM.

Poluproizvodi iskazani u iznosu od 210.812 KM odnose se na sekundarne sirovine na deponiji koje se dobiju nakon reciklaže i namijenjeni su za dalju prodaju (stari papir, najlon, pet-ambalaža, staklo, limenke i metalna ambalaža i slično).

Gotovi proizvodi iskazani su u iznosu od 35.957 KM i odnose se na zalihe proizvedenog asfalta. Obračun proizvodnje radi se svaki mjesec. U obračun se uzimaju ukupni ostvareni proizvodni troškovi asfaltne baze, koji se dijele ukupnom ostvarenom proizvodnjom asfalta i dobiva se cijena koštanja po toni. U toku 2019. godine ostvarena je proizvodnja u ukupnoj količini od 17.719 tona, od čega je 12.679 tona realizovano u okviru ugradnje asfalta iz projekata u kojima je Društvo bilo izvođač radova, a 5.040 tona je prodato trećim licima.

6.2.2.2 Gotovina i gotovinski ekvivalenti

Struktura gotovine i gotovinskih ekvivalenata na datum bilansa je sljedeća:

	KM	
	31. 12. 2019.	31. 12. 2018.
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	78.539	103.316
Transakcijski računi – domaća valuta	4.763.204	4.712.987
Transakcijski računi – strana valuta	355.149	314.848
Izdvojena novčana sredstva	972.501	0
Blagajna	365	949

Društvo ima otvorene transakcijske račune kod „UniCredit Bank“ d.d. Mostar, gdje se vodi glavni račun Društva, kao i devizni račun za strane valute, i „Intesa Sanpaolo Banke“ d.d. Sarajevo, koji Društvo koristi kao redovan račun, putem kojeg se vrši redovno poslovanje.

Namjenski račun kod „UniCredit Bank“ vodi se kao račun za posebne namjene, pod nazivom „Program IPA II Fondova“, odnosno za realizaciju projekta „Unapređenje upravljanja čvrstim otpadom – Poboljšanje fizičkih postrojenja i postojećeg postupka kako bi se povećala učinkovitost javnih usluga i praksi u okviru nacionalne i regionalne strategije upravljanja otpadom i planove zaštite okoliša“. Društvo za iste svrhe ima otvoren i namjenski devizni račun u „UniCredit Bank“.

Blagajna Društva vodi se po posebnim grupama: građani, privreda, garaže, parkomati, kafilerija, parking usluge, pauk usluge, deponija, parking naljepnice i ostalo. Zbir svih iznosa po grupama čini ukupan iznos glavne blagajne Društva i svaki dan se polaže na glavni transakcijski račun.

Blagajnički maksimum u 2019. godini utvrđen je u iznosu do 1.000 KM i propisan je Odlukom Društva.

6.2.2.3 Kratkoročna potraživanja, kratkoročni plasmani i aktivna vremenska razgraničenja

Na datum bilansa u finansijskim izvještajima iskazana su sljedeća kratkoročna potraživanja:

	KM	
	31. 12. 2019.	31. 12. 2018.
POTRAŽIVANJA, PLASMANI I AKTIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA	17.148.086	17.874.912
Kratkoročna potraživanja	16.958.420	17.695.726
Potraživanja od kupaca u zemlji	16.036.813	16.754.074
Druga kratkoročna potraživanja	921.607	941.652
Potraživanja za PDV	13.040	6.911
Aktivna vremenska razgraničenja	176.626	172.275

Struktura potraživanja od kupaca data je u sljedećoj tabeli:

	KM	
	31. 12. 2019.	31. 12. 2018.
Potraživanja od kupaca	16.036.813	16.754.074
Potraživanja od kupaca u zemlji	8.726.881	8.807.294
Sumnjiva i sporna potraživanja od kupaca	48.449.683	46.995.578
(Ispravka vrijednosti potraživanja od kupaca u zemlji)	(41.139.752)	(39.048.798)

Računovodstvenim politikama Društva utvrđeno je da ispostavljeni računi za usluge redovnog odvoza smeća istovremeno predstavljaju i opomenu pred utuženje. Nakon isteka roka datuma dospijea vrši se preknjiženje na sumnjiva i sporna neutužena potraživanja. Nakon toga, korisnik se zove telefonom i ispostavlja se ponovna opomena pred utuženje, nakon čega se pravi prijedlog za utuženje. Uprava ocjenjuje koja će utužena potraživanja istovremeno knjižiti kao rashod, cijeneći zastaru potraživanja, mogućnost naplate i kretanje prihoda i rashoda Društva. Iako je propisana procedura, uobičajena praksa u Društvu je da se dva puta godišnje šalju opomene pred tužbu, a ako korisnik usluge, fizičko lice, ne izmiri obavezu u roku od 11 mjeseci, a pravna lica u roku od tri godine, podnose se tužbe.

Ročna struktura potraživanja od kupaca prikazana je u tabeli:

Naziv	do 30 dana	do 6 mjeseci	do 1 godine	preko 1 godine	Ukupno
Kupci građani	441.411	1.618.638	1.118.793	31.005.004	34.183.846
Privreda	1.001.581	1.356.005	609.099	18.109.134	21.075.820
Vanredni kupci	839.886	157.391	13.760	705.236	1.716.274
Kupci – garaže	67.815	29.790	7.120	95.900	200.625
Ukupno	2.350.694	3.161.824	1.748.772	49.915.274	57.176.565

Uvidom u ročnu strukturu potraživanja konstatovali smo da se od ukupno iskazanih potraživanja u iznosu od 57.176.565 KM na potraživanja preko godinu dana odnosi 49.915.274 KM ili 87%. Međutim, ispravka vrijednosti zastarjelih potraživanja na teret rashoda izvršena je u ukupnom iznosu od 41.139.752 KM, što znači da za razliku od 8.775.522 KM nije izvršena ispravka vrijednosti potraživanja starijih od godinu dana na teret rashoda, u skladu sa zahtjevima MSFI-ja 9 – Finansijski instrumenti. Naime, radi se o znatno zastarjelim potraživanjima iz ranijeg perioda za koja nije izvršena detaljna analiza mogućnosti naplate, a Društvo potraživanja iz tekućeg perioda blagovremeno utužuje i vrši ispravku vrijednosti na teret rezultata.

Navedeno je za posljedicu imalo da su imovina (potraživanja) i finansijski rezultat precijenjeni, a rashodi potcijenjeni. Da je izvršena ispravka vrijednosti zastarjelih potraživanja kako nalaže Standard, Društvo bi iskazalo negativan finansijski rezultat od 8.706.510 KM.

Preporuka:

- **za zastarjela potraživanja izvršiti ispravku vrijednosti na teret rashoda, u skladu s MSFI-jem 9 – Finansijski instrumenti, radi fer i tačnog iskazivanja imovine (potraživanja) i finansijskog rezultata.**

Druga kratkoročna potraživanja iskazana su u iznosu od 921.607 KM i odnose se na potraživanja od Kantona Sarajevo po osnovu subvencija odobrenih u Budžetu Kantona za 2019. godinu.

Aktivna vremenska razgraničenja u iznosu od 176.626 KM odnose se na razgraničene troškove i kamate po dugoročnim kreditima (83.259 KM), obračunate ostvarene prihode po avansnim fakturama kupaca (73.887 KM) i unaprijed plaćene troškove (19.479 KM).

6.2.3 Kapital

Na datum bilansa iskazan je kapital sa sljedećom strukturom:

	31. 12. 2019.	31. 12. 2018.
KAPITAL	41.503.029	38.967.678
Osnovni kapital	10.000	10.000
Zakonske rezerve	76.286	69.114
Statutarne i druge rezerve	-	19.236.390
Revalorizacione rezerve	33.398.735	11.628.840
Neraspoređena dobit prethodnih godina	7.830.445	7.840.666
Neraspoređena dobit izvještajne godine	187.563	182.668

Osnovni kapital Društva iskazan je u iznosu od 10.000 KM i utvrđen je Odlukom Skupštine Kantona Sarajevo o usklađivanju statusa sa Zakonom o javnim preduzećima od 7. 10. 2005. godine. Na osnovu ove Odluke izvršena je registracija u Općinskom sudu u Sarajevu, gdje je registrovan upisani i uplaćeni kapital u novcu u iznosu od 10.000 KM koji je u 100% vlasništvu Kantona Sarajevo.

Registracija osnovnog kapitala Društva urađena je kao da se radi o tek osnovanom Društvu, a ne o Društvu koje je po osnovu višegodišnjeg poslovanja raspolagalo imovinom, imalo stvorene obaveze i iskazan kapital, na šta je ukazano i u Izvještaju o obavljenoj reviziji za 2008. godinu Ureda za reviziju institucija u FBiH.

U skladu s tim Nadzorni odbor Društva je 24. 12. 2009. godine donio Odluku da se 19.041.576 KM preknjiži na revalorizacione rezerve, koje ustvari predstavljaju kapital Društva, utvrđen u Izvještaju o rezultatima revizije prethodno izvršene vlasničke strukture kapitala na 31. 12. 1998. godine. Odlukom je također definisano da se dio kapitala, nastao usljed inflatornih kretanja u periodu 1991–1998. godine u iznosu od 12.845.797 KM sukcesivno svake godine prenosi na akumuliranu dobit preduzeća.

Statutarne i druge rezerve koje su bile iskazane u 2018. godini u iznosu od 19.236.390 KM odnose se na procjenu garaža iz 2015. godine i u 2019. godini preknjižene su na revalorizacione rezerve.

Revalorizacione rezerve iskazane su u iznosu od 33.398.735 KM, a prema prezentiranoj dokumentaciji odnose se na vrijednost izvršene procjene garaža u 2015. godini (19.236.390 KM), efekte urađene procjene povećanja vrijednosti garaža u 2019. godini (2.700.315 KM) te smanjenje (166.810 KM) koje se odnosi na prenos na neraspoređenu dobit izvještajne godine za dio obračunate amortizacije na revalorizovana stalna sredstva. **Međutim, za iznos od 11.628.840 KM nije prezentirana dokumentacija iz koje bi mogli potvrditi na šta se odnosi navedeni iznos iskazanih revalorizacionih rezervi.**

Neraspoređena dobit izvještajne godine iskazana je u iznosu od 187.563 KM i odnosi se na preneseni dio revalorizacionih rezervi (za dio obračunate amortizacije na revalorizovana stalna sredstva) od 166.810 KM i neto ostvarenu dobit nakon poreza na dobit od 20.753 KM.

Preporuka:

- *potrebno je utvrditi stvarno stanje i strukturu iskazane vrijednosti revalorizacionih rezervi.*

6.2.4 Dugoročna razgraničenja

Dugoročna razgraničenja iskazana su u iznosu od 7.058.153 KM i odnose se na izgrađene građevinske objekte i dobivenu opremu od donacija Kantona Sarajevo, Ministarstva saobraćaja, općina Kantona Sarajevo, IPA fondova, Fonda za zaštitu okoliša i drugih institucija. Tokom korisnog vijeka trajanja sredstava priznaje se prihod u visini obračunatog troška amortizacije, a u skladu sa MRS-om 20 – Računovodstveno obuhvatanje državnih donacija i objavljivanje državne pomoći.

6.2.5 Obaveze

U finansijskim izvještajima na datum bilansa iskazane su obaveze kako slijedi:

	KM	
	31. 12. 2019.	31. 12. 2018.
OBAVEZE I RAZGRANIČENJA	13.624.010	13.196.962
Dugoročne obaveze	5.183.197	5.937.410
Kratkoročne obaveze	7.881.591	6.827.536
Kratkoročne finansijske obaveze	804.794	768.069
Obaveze iz poslovanja	3.024.044	3.412.155
Obaveze iz specifičnih poslova	374.312	-
Obaveze za plaće, naknade i ostala primanja zaposlenih	1.440.028	1.413.017
Druge obaveze	563.990	547.630
Obaveze za PDV	664.432	590.564
Obaveze za ostale poreze i dažbine	971.732	96.101
Obaveze za porez na dobit	38.259	-
Pasivna vremenska razgraničenja	559.222	432.016

6.2.5.1 Dugoročne obaveze

Dugoročne obaveze iskazane su u iznosu od 5.183.197 KM i odnose se na sljedeće kredite:

- Kredit Svjetske banke (1.621.4670 KM), zaključen 10. 6. 2003. godine sa Vladom FBiH za Projekat upravljanja čvrstim otpadom, koji je odobren u iznosu od 2.000.000 USD, sa rokom otplate od 25 godina, uz grace period od osam godina. Otplata kredita počela je 2011. godine;

- Kredit UniCredit banke Austrija AG (2.765.315 KM), zaključen na osnovu Sporazuma o kreditu između BiH i banke za nabavku opreme (autosmečara), koji je sklopljen 1. 6. 2010. godine u iznosu od 2.185.092 EUR. Prema Podugovoru o vraćanju kredita od 20. 9. 2011. godine, sa Vladom Kantona Sarajevo utvrđen je rok otplate od 13 godina, uz grace period od šest godina.

Na poziciji dugoročnih obaveza po osnovu najma zemljišta iskazan je iznos od 26.136 KM koji se odnosi na zemljište uzeto u najam od JP „Željeznice FBiH“, u skladu sa MSFI-jem 16 – Najmovi.

6.2.5.2 Kratkoročne obaveze

Kratkoročne finansijske obaveze iskazane su u iznosu od 804.794 KM i odnose se na kratkoročni dio obaveza po kreditima (773.993 KM) i obaveze po osnovu najma (30.537 KM).

Obaveze iz poslovanja u iznosu od 3.024.044 KM odnose se na obaveze prema dobavljačima (2.950.156 KM) i na obaveze po osnovu primljenih avansa (73.888 KM).

Iskazane obaveze prema dobavljačima najvećim dijelom odnose se na obaveze prema dobavljačima za nabavljenu so, rezervne dijelove za vozila i gorivo. Najznačajnije obaveze iskazane su prema „Hifa Petrol“ d.o.o. Sarajevo (599.402 KM), „Hifa Oil“ d.o.o. Tešanj (261.880 KM), „Macot Sol“ d.o.o. Mostar (406.775 KM), „Interauto“ d.o.o. Tuzla (322.041 KM) i „General Logistic“ d.o.o. Sarajevo (233.707 KM).

Obaveze iz specifičnih poslova od 374.312 KM odnose se na obaveze po partnerskom ugovoru koji je finansiran sredstvima Evropske unije za provedbu projekta „Unapređenje upravljanja čvrstim otpadom – Poboljšanje fizičkih postrojenja i postojećeg postupka kako bi se povećala učinkovitost javnih usluga i praksi u okviru nacionalne i regionalne strategije upravljanja otpadom i planove zaštite okoliša“, koji je stupio na snagu 6. 7. 2019. godine. Ugovor je sklopljen sa partnerskim firmama JKP „Vidrak“ Valjevo i „Centar za kompetencije Dunav“ Beograd, gdje je Društvo nosilac projekta. Ukupna vrijednost Projekta je 926.452 EUR, sa rokom realizacije od 18 mjeseci. U 2019. godini Društvu su doznačena sredstva u iznosu od 1.178.275 KM, a iskazane obaveze odnose se na neizmirene obaveze prema partnerima u projektu.

Obaveze po osnovu plaća, naknada i ostalih primanja zaposlenih u iznosu od 1.440.028 KM odnose se na obaveze plaća i naknada za decembar 2019. godine, koje su isplaćene u januaru 2020. godine.

Druge obaveze od 563.990 KM u najvećem dijelu odnose se na: obustave po kreditima zaposlenih (448.617 KM), obaveze po osnovu kamata po kreditima (89.425 KM), obaveze za naknade po ugovorima o djelu sa pripadajućim doprinosima i porezu (21.442 KM), naknade članovima Nadzornog odbora i Odbora za reviziju i pripadajuće poreze i doprinose (4.506 KM).

Obaveze za ostale poreze i dažbine iskazane su u iznosu od 971.732 KM i u najvećem dijelu odnose se na obaveze za sudske takse u iznosu od 955.303 KM za pokrenute tužbe protiv fizičkih lica. Naime, u 2019. godini, po osnovu prijedloga i Rješenja o izvršenju, Općinski sud Novo Sarajevo obračunavao je 20 KM za svaki pokrenuti sudski postupak.

6.2.5.3 Pasivna vremenska razgraničenja

Pasivna vremenska razgraničenja, iskazana u iznosu od 559.222 KM, najvećim dijelom od 426.992 KM odnose se na obaveze za pripadajući dio prihoda od usluga koje je Društvo obavezno isplatiti u korist Kantona Sarajevo. Ove obaveze odnose se na isplate 40% ostvarenih prihoda od usluga pauka i ležarine, parking karti i naljepnica, postavljanja lisica i parkomata Kantonu Sarajevu.

6.2.6 Popis sredstava i obaveza

Odlukom direktora od 27. 12. 2019. godine formirane su popisne komisije za popis sredstava i izvora sredstava. Centralna popisna komisija sačinila je Elaborat o izvršenom popisu sredstava, obaveza i potraživanja Društva na 31. 12. 2019. godine. U prilogu Elaborata su pregledi stanja imovine i obaveza (popisne liste), prijedlozi za rashod i prijedlozi za knjiženja popisnih razlika. Nadzorni odbor je 6. 2. 2020. godine donio Odluku o usvajanju Elaborata o izvršenom popisu. Konstatovane razlike evidentirane su u finansijskim izvještajima Društva za 2019. godinu.

Uvidom u Elaborat i Izvještaje popisnih komisija konstatovali smo sljedeće:

- na poziciji investicijskih nekretnina nije izvršen popis zemljišta u iznosu od 548.000 KM i vrijednost garaže od 1.039.000 KM, koja služi za kolektivno parkiranje („SARAJ POLJE IV“), što je šire pojašnjeno u tački 7.2.1 Izvještaja;
- prilikom popisa zaliha sirovina i materijala popisne komisije nisu dopunile izvještaj o izvršenom popisu nakon sačinjenog zapisnika komisije koja je izvršila procjenu zaliha zastarjelih i neupotrebljivih materijala i maziva;
- nije izvršena analiza sumnjivih i spornih potraživanja u cilju isknjižavanja trajno nenaplativih potraživanja;
- nije izvršen popis imovine, potraživanja i obaveza iskazanih u vanbilansnoj evidenciji Društva.

Ne možemo potvrditi da je Društvo popis imovine izvršilo u skladu s odredbama članova 25. i 28. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH.

Preporuka:

- *godišnji popis imovine vršiti u skladu s članom 25. i 28. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH.*

6.2.7 Vanbilansna evidencija

Vanbilansna evidencija u finansijskim izvještajima iskazana je u iznosu od 25.866.475 KM, a odnosi se najvećim dijelom na:

- otkupljene stanove koji su bili u vlasništvu Društva: 13.992.013 KM,
- otpisana potraživanja od kupaca: 7.253.079 KM,
- date mjenice na ime obezbjeđenja vraćanja kredita: 3.632.489 KM,
- primljene bankarske garancije: 1.091.396 KM.

6.3 IZVJEŠTAJ O NOVČANIM TOKOVIMA

U Izvještaju o novčanim tokovima iskazani su ukupni novčani primici od 2.916.976 KM i ukupne novčane isplate od 1.854.541 KM, što za rezultat ima pozitivan novčani tok u iznosu od 1.062.435 KM. Izvještaj o novčanim tokovima sačinjen je u skladu s Pravilnikom o sadržaju i formi finansijskih izvještaja za privredna društva.

6.4 IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA NA KAPITALU

U Izvještaju o promjenama na kapitalu za 2019. godinu iskazane vrijednosti na pojedinim pozicijama usklađene su sa iskazanim vrijednostima u Bilansu stanja i Bilansu uspjeha.

6.5 BILJEŠKE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

Bilješke uz finansijske izvještaje nisu sastavljane u skladu sa zahtjevima iz MRS-a 1 – Presentacija finansijskih izvještaja i zahtjevima ostalih Međunarodnih računovodstvenih standarda i Međunarodnih standarda finansijskog izvještavanja, ni u skladu s članom 38. Zakona o računovodstvu i reviziji u Federaciji BiH. U Bilješkama uz finansijske izvještaje dati su statistički podaci po bilansnim pozicijama (povećanje, smanjenje, učešće), a nisu date potrebne informacije i dodatna pojašnjenja korisnicima finansijskih izvještaja, u skladu sa zahtjevima propisa koji uređuju objavljivanja uz finansijske izvještaje.

Preporuka:

- *Bilješke uz finansijske izvještaje sastavljati u skladu sa zahtjevima iz MRS-a 1 – Prezentacija finansijskih izvještaja, i u skladu sa zahtjevima ostalih Međunarodnih računovodstvenih standarda i Međunarodnih standarda finansijskog izvještavanja.*

7. JAVNE NABAVKE

Plan javnih nabavki roba, usluga i radova potrebnih za održavanje poslovnih procesa KJKP „Rad“ u 2019. godini Društvo je donijelo 7. 1. 2019. godine i tokom godine su više puta vršene izmjene i dopune. Planom nabavki utvrđeno je da će se putem otvorenih postupaka provesti nabavke roba u vrijednosti od 8.873.600 KM i usluga u vrijednosti od 1.401.466 KM, kao i nabavke koje će se vršiti putem pregovaračkog, konkurentskog i direktnog postupka i usluga iz aneksa II dio B, ukupne vrijednosti od 734.120 KM.

Planom kapitalnih ulaganja planirana su ulaganja koja će se vršiti u skladu s likvidnim sredstvima, prema prioritetima. Kapitalna ulaganja posebno su planirana po pogonima i sektorima Društva, i iznose ukupno 4.934.205 KM.

Društvo je u 2019. godini provelo 127 postupaka javnih nabavki, ukupne vrijednosti od 13.549.223 KM: 50 otvorenih postupaka ukupne vrijednosti od 13.157.773 KM, 12 postupaka putem konkurentskog zahtjeva od 150.148 KM, jedan pregovarački postupak bez objave obavještenja u iznosu od 54.600 KM i 64 direktna sporazuma u vrijednosti od 186.702 KM. Revidirani su postupci javnih nabavki u ukupnom iznosu od 5.912.572 KM, i to: 21 otvoreni postupak ukupne vrijednosti od 5.828.002 KM, jedan konkurentski zahtjev u vrijednosti od 26.000 KM i 11 direktnih sporazuma od 58.570 KM.

Uvidom u dokumentaciju, konstatovali smo sljedeće propuste i nepravilnosti:

- Kod **nabavke autosmečara** Društvo je u periodu od 11. 1. do 11. 2. 2019. godine objavilo tri otvorena postupka sa međunarodnom objavom, iako je u Planu javnih nabavki predviđen period realizacije do kraja 2019. godine. Iako se radi o nabavci iste vrste sredstava, provedena su tri postupka jer se radilo o različitim tehničkim specifikacijama autosmečara. Kod sva tri postupka jedini ponuđač je bila firma „Tehnix“ d.o.o. Donji Kraljevec, Hrvatska, sa kojom su sklopljena tri ugovora ukupne vrijednosti od 998.000 KM za nabavku četiri autosmečara. Jedan od kriterija bio je rok isporuke do 60 dana od dana potpisivanja ugovora, zbog čega je ponuđač „Auto Truck Trade“ d.o.o. Visoko uložio žalbu na tendersku dokumentaciju, navodeći da je rok moguće ispoštovati jedino u slučaju ako ponuđači već imaju vozilo na skladištu. Također, Agencija za javne nabavke je u postupku monitoringa tražila izjašnjenje Društva za postavljene rok isporuke, na koji je Društvo odgovorilo da je izvršilo analizu tržišta i poslalo je Agenciji ponude četiri ponuđača, u kojima je navedeno da se može ispoštovati rok isporuke do 60 dana. Međutim, uvidom u ispostavljene fakture konstatovali smo da nije ispoštovan rok isporuke kod dva postupka: za nabavku jednog autosmečara ugovor je potpisan 8. 3. 2019, a isporuka i zapisnik o prijemu izvršeni su 9. 7. 2019. godine (za 120 dana), a kod nabavke dva autosmečara ugovor je potpisan 1. 4. 2019. godine, a isporuka i prijem izvršeni su 9. 7. 2019. godine (za 97 dana). **Društvo nije postupilo u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama, s obzirom na to da je tenderskom dokumentacijom tražena garancija za dobro izvršenje ugovora u iznosu od 10% vrijednosti, u skladu s članom 61. Zakona o javnim nabavkama. Društvo nije poduzelo aktivnosti na realizaciji garancija, zbog čega ne možemo potvrditi da su ispoštovane odredbe Ugovora u dijelu roka izvršenja radova.**

- **Nabavku dizel goriva** Društvo vrši po Ugovoru sa „Hifa Petrol“ d.o.o. Sarajevo od 3. 1. 2019. godine, koji je potpisan na osnovu otvorenog postupka provedenog u 2018. godini i tada potpisanog Okvirnog sporazuma. Ugovorom je propisano da Prodavac mora dokazati eventualne promjene cijene dizel goriva tako što će uz svaki račun na kojem je cijena promijenjena od dana kada je Prodavcu dostavljena Odluka o izboru dostavljati „Odobrenje za promjenu cijene“ Federalnog ministarstva trgovine. **Međutim, pošto cijene goriva ne moraju nužno biti iste na svim benzinskim pumpama Prodavca, Društvo je u tenderskoj dokumentaciji trebalo navesti da Prodavac mora dostavljati cijene goriva sa one pumpe koja u tom trenutku ima najnižu cijenu, što bi potencijalno moglo dovesti do značajnih ušteda. Uvidom u uzorak ispostavljenih faktura uočeno je da Prodavac svaki put dostavlja cijene goriva koje važe za istu benzinsku pumpu, odnosno prodajni objekat (benzinska pumpa u Hotonju), a poznato da ovaj dobavljač ima više pumpi na Kantonu Sarajevo.**

Zbog toga ne možemo potvrditi da je tenderska dokumentacija sačinjena na način da se obezbijede najpovoljniji uslovi u pogledu najniže cijene.

Preporuke:

- *postupke javnih nabavki provoditi u skladu s procedurama propisanim Zakonom o javnim nabavkama, u dijelu sačinjavanja tenderske dokumentacije;*
- *poštivati odredbe zaključenih ugovora sa izabranim dobavljačima u dijelu roka izvršenja ugovorenih poslova.*

8. SUDSKI SPOROVI

Prema podacima nadležne službe, protiv Društva se vode sudski sporovi u ukupnom iznosu od 708.603 KM. Najvećim dijelom odnose se na tužbe iz radnog odnosa, naknadu štete i neizmirene obaveza prema dobavljačima. Društvo je u 2019. godini izvršilo rezervisanja za sudske sporove samo u iznosu od 12.046 KM, iako su za značajan dio sudskih sporova u iznosu od 370.402 KM donesene presude, ali je Društvo uložilo zahtjeve za vanredno preispitivanje.

Navedeno nije u skladu sa zahtjevima MRS-a 37 – Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna sredstva, što za posljedicu može imati da su rashodi potcijenjeni, a finansijski rezultat precijenjen.

Društvo je, prema prezentiranim podacima, u 2019. godini pokrenulo 40.674 sudska postupka u vrijednosti od 3.023.206 KM, od čega se na tužbe koje se odnose na građane za odvoz smeća odnosi 1.829.875 KM, na tužbe protiv privrednih lica 1.126.969 KM, tužbe za naknade za korištenje garaža 7.080 KM i tužbe prema ostalim kupcima 59.283 KM. Za sve podnesene tužbe u 2019. godini izvršena je ispravka vrijednosti na teret rashoda.

Preporuka:

- *rezervisanja po aktuelnim sudskim sporovima vršiti u skladu s MRS-om 37 – Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna sredstva, kako bi se izbjegle materijalno značajne greške i kako bi finansijski izvještaji po svim bitnim pitanjima istinito i objektivno prikazali finansijski položaj i rezultat poslovanja Društva.*

9. KOMENTARI NA NACRT IZVJEŠTAJA

Društvo je 21. 5. 2020. godine dostavilo komentar na Nacrt izvještaja o izvršenoj finansijskoj reviziji za 2019. godinu. U njemu su navedena neslaganja na nalaze koji se odnose na knjigovodstveno iskazivanje garaže kolektivnog parkiranja na Ciglanama na poziciji investicijskih nekretnina i na rezervisanja po sudskim sporovima.

U komentaru je navedeno da garaža kolektivnog parkiranja u naselju Ciglane nije mogla biti iskazana kao investicijska nekretnina, jer Društvo nije vlasnik garaže, nije u njenom posjedu, niti je zaključilo ugovor o najmu, što je prihvaćeno, pa je kvalifikacija izmijenjena i skrenuta je pažnja na rješavanje statusa korištenja tuđe imovine u skladu sa MSFI-jem 16 – Najmovi. Komentar u vezi s rezervisanjem po sudskim sporovima nismo mogli prihvatiti jer nisu data adekvatna obrazloženja, niti je priložena relevantna dokumentacija koja bi uticala na izmjene nalaza u Izvještaju.

Rukovoditeljica Sektora
za finansijsku reviziju

Mira Pažin

Tim za reviziju

Belma Mušinović – voditeljica tima

Dragan Bujak – član tima

IV PRILOG: GODIŠNJI FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI

Bilans uspjeha za period od 1. 1. do 31. 12. 2019. godine			
Naziv pravnog lica: Kantonalno javno komunalno preduzeće „Rad“ d.o.o. Sarajevo			
RB	Pozicija	Tekuća godina	Prethodna godina
A)	DOBIT ILI GUBITAK PERIODA		
	POSLOVNI PRIHODI I RASHODI		
I	Poslovni prihodi (od 1 do 4)	38.726.764	37.731.134
1	Prihodi od prodaje robe	0	0
2	Prihodi od prodaje učinaka	30.518.925	30.091.098
3	Prihodi od aktiviranja ili potrošnje robe i učinaka	733	437
4	Ostali poslovni prihodi	8.207.106	7.639.599
II	Poslovni rashodi (od 1 do 9)	36.881.279	36.069.447
1	Nabavna vrijednost prodane robe	0	0
2	Materijalni troškovi	6.608.925	6.523.547
3	Troškovi plata i ostalih ličnih primanja	25.189.230	24.978.159
4	Troškovi proizvodnih usluga	385.505	587.221
5	Amortizacija	2.078.170	2.184.731
6	Troškovi rezervisanja	12.046	14.579
7	Nematerijalni troškovi	2.595.705	1.656.810
8	Povećanje vrijednosti zaliha učinaka	0	0
9	Smanjenje vrijednosti zaliha učinaka	11.698	124.400
III	Dobit od poslovnih aktivnosti (I – II)	1.845.485	1.661.687
	Gubitak od poslovnih aktivnosti (II – I)	0	0
	FINANSIJSKI PRIHODI I RASHODI		
IV	Finansijski prihodi (od 1 do 6)	492.551	514.995
1	Finansijski prihodi od povezanih pravnih lica	0	0
2	Prihodi od kamata	322.732	415.595
3	Pozitivne kursne razlike	0	0
4	Prihodi od efekata valutne klauzule	0	0
5	Prihodi od učešća u dobiti zajedničkih ulaganja	0	0
6	Ostali finansijski prihodi	169.819	99.400
V	Finansijski rashodi (od 1 do 5)	67.319	66.996
1	Finansijski rashodi iz odnosa sa povezanim pravnim licima	0	0
2	Rashodi kamata	67.319	66.996
3	Negativne kursne razlike	0	0
4	Rashodi iz osnova valutne klauzule	0	0
5	Ostali finansijski rashodi	0	0
VI	Dobit od finansijskih aktivnosti (IV-V)	425.232	447.999
	Gubitak od finansijske aktivnosti (V-IV)	0	0
VII	Dobit redovne aktivnosti (III - VI) > 0	2.270.717	2.109.686
VIII	Gubitak od redovne aktivnosti (III - VI) < 0	0	0
	OSTALI PRIHODI I RASHODI		
IX	Ostali prihodi i dobici (od 1 do 9)	866.082	1.242.903
1	Dobici od prodaje stalnih sredstava	0	0
2	Dobici od prodaje investicionih nekretnina	0	0
3	Dobici od prodaje bioloških sredstava	0	0
4	Dobici od prodaje učešća u kapitalu i vrijednosnih papira	0	0
5	Dobici od prodaje materijala	23.990	30.172
6	Viškovi	0	0
7	Naplaćena otpisana potraživanja	824.513	1.211.731
8	Prihodi po osnovu ugovorene zaštite od rizika	0	1.000
9	Otpis obaveza, ukinuta rezervisanja i ostali prihodi	17.579	0
X	Ostali rashodi i gubici (od 1 do 9)	3.038.086	3.139.812
1	Gubici od prodaje i rashodovanja stalnih sredstava	0	0
2	Gubici od prodaje i rashodovanja investionih nekretnina	0	0
3	Gubici od prodaje i rashodovanja bioloških sredstava	0	0
4	Gubici od prodaje učešća u kapitalu i vrijednosnih papira	0	0
5	Gubici od prodaje materijala	0	0
6	Manjkovi	0	0
7	Rashodi iz osnova zaštite od rizika	0	0

8	Rashodi po osnovu ispravke vrijednosti i otpisa potraživanja	3.023.206	3.129.581
9	Rashodi i gubici na zalihama i ostali rashodi	14.880	10.231
XI	Dobit po osnovu ostalih prihoda i rashoda (IX-X)	0	0
XII	Gubitak po osnovu ostalih prihoda i rashoda (X-IX)	2.172.004	1.896.909
	PRIHODI I RASHODI OD USKLAĐIVANJA VRIJEDNOSTI SREDSTAVA		
1*	Prihodi iz osnova usklađivanja vrijednosti sredstava	17	0
2*	Rashodi iz osnova usklađivanja vrijednosti sredstava	12.812	91
3*	Povećanje vrijednosti specifičnih stalnih sredstava	0	0
4*	Smanjenje vrijednosti specifičnih stalnih sredstava	0	0
5*	Prihodi iz osnova promjene računovodstvenih politika i ispravki neznačajnijih grešaka iz ranijih perioda	4.947	18.061
6*	Rashodi iz osnova promjena računovodstvenih politika i ispravki neznačajnijih grešaka iz ranijih perioda	21.853	16.671
	UKUPNI PRIHODI PERIODA (I+IV+IX+1*+3*+5*)	40.090.361	39.507.093
	UKUPNI RASHODI PERIODA (II+V+X+2*+4*+6*)	40.021.349	39.293.017
	DOBIT ILI GUBITAK - NEPREKINUTOG POSLOVANJA	69.012	214.076
XIII	Dobit neprekinutog poslovanja prije poreza	69.012	214.076
XIV	Gubitak neprekinutog poslovanja prije poreza	0	0
	POREZ NA DOBIT NEPREKINUTOG POSLOVANJA		
1	Porezni rashodi perioda	38.259	21.408
	NETO DOBIT ILI GUBITAK NEPREKINUTOG POSLOVANJA		
XV	Neto dobit neprekinutog poslovanja	30.753	192.668
XVI	Neto gubitak neprekinutog poslovanja	0	0
	NETO DOBIT ILI GUBITAK PERIODA		
XVII	Neto dobit perioda	30.753	192.668
XVIII	Neto gubitak perioda	0	0
B)	OSTALA SVEOBUHvatNA DOBIT ILI GUBITAK		
	DOBICI UTVRĐENI DIREKTNO U KAPITALU	0	795.225
	GUBICI UTVRĐENI DIREKTNO U KAPITALU	0	0
	Ukupna neto sveobuhvatni dobit perioda	30.753	987.893
	Ukupni neto sveobuhvatni gubitak perioda	0	0

Uprava je pripremila finansijske izvještaje i odobrila ih 28. 2.2020. godine.

Direktorica
Vera Arnautović

Bilans stanja na 31. 12. 2019. godine					
Naziv pravnog lica: Kantonalno javno komunalno preduzeće „Rad“ d.o.o. Sarajevo					
1	2 Pozicija	Iznos tekuće godine			Iznos prethodne godine /neto/ 5
		3 Bruto	4 Ispravka vrijednosti	5 NETO (3-4)	
	AKTIVA				
	A) STALNA SREDSTVA I DUGOROČNI PLASMANI (1 do 8)	97.172.966	59.925.424	37.247.542	34.002.092
1	Nematerijalna sredstva	147.728	104.085	43.643	61.338
2	Nekretnine, postrojenja i oprema	75.797.479	59.820.850	15.976.629	15.240.136
3	Investicione nekretnine	21.227.270	0	21.227.270	18.700.617
4	Biološka sredstva	0	0	0	0
5	Ostala (specifična) stalna materijalna sredstva	489	489	0	0
6	Dugoročni finansijski plasmani	0	0	0	1
7	Druga dugoročna potraživanja	0	0	0	0
8	Dugoročna razgraničenja	0	0	0	0
	B) ODLOŽENA PORESKA SREDSTVA	0	0	0	0
	C) TEKUĆA SREDSTVA (1 do 2)	78.378.362	53.440.712	24.937.650	24.256.491
1	Zalihe i sredstva namijenjena prodaji	13.922.161	12.223.816	1.698.345	1.352.795
2	Gotovina, kratkoročna potraživanja i kratkoročni plasmani	64.456.201	41.216.896	23.239.305	22.903.696
	D) ODLOŽENA PORESKA SREDSTVA	0	0	0	0
	E) GUBITAK IZNAD VISINE KAPITALA	0	0	0	0
	I) POSLOVNA AKTIVA (A+B+C+D+E)	175.551.328	113.366.136	62.185.192	58.258.583
	II) Vanbilansna evidencija - vanbilansna aktiva	0	0	0	25.866.475
	UKUPNO AKTIVA (I+II)	175.551.328	113.366.136	62.185.192	84.125.058
	PASIVA				
	A) KAPITAL (1 do 10)			41.503.029	38.967.678
1	Osnovni kapital			10.000	10.000
2	Upisani neuplaćeni kapital			0	0
3	Emisiona premija			0	0
4	Rezerve			76.286	19.305.504
5	Revalorizacione rezerve			33.398.735	11.628.840
6	Nerealizovani dobiti			0	0
7	Nerealizovani gubici			0	0
8	Neraspoređena dobit			8.018.008	8.023.334
9	Gubitak do visine kapitala			0	0
10	Otkupljene vlastite dionice i udjeli			0	0
	B) DUGOROČNA REZERVISANJA			7.058.153	6.093.672
	C) DUGOROČNE OBAVEZE			5.183.197	5.937.681
	D) ODLOŽENE PORESKE OBAVEZE			0	0
	E) KRATKOROČNE OBAVEZE (1 do 8)			7.881.591	6.827.536
1	Kratkoročne finansijske obaveze			804.794	768.069
2	Obaveze iz poslovanja			3.024.044	3.412.155
3	Obaveze iz specifičnih poslova			374.312	0
4	Obaveze po osnovu plata, nak. i ostalih primanja zaposlenih			1.440.028	1.413.017
5	Druge obaveze			563.990	547.630
6	Obaveze za PDV			664.432	590.564
7	Obaveze za ostale poreze i druge dadžbine			971.732	96.101
8	Obaveze za porez na dobit			38.259	0
	F) PASIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA			559.222	432.016
	G) ODLOŽENE PORESKE OBAVEZE			0	0
	I) POSLOVNA PASIVA (A+B+C+D+E+F+G)			62.185.192	58.258.583
	II) Vanbilansna evidencija - vanbilansna pasiva			0	25.866.475
	UKUPNO PASIVA (I+II)			62.185.192	84.125.058

Uprava je pripremila finansijske izvještaje i odobrila ih 28. 2. 2020. godine.

Direktorica
Vera Arnautović

Izveštaj o gotovinskim tokovima za period od 1. 1. do 31. 12. 2019. godine
(Indirektna metoda)

Naziv pravnog lica: Kantonalno javno komunalno preduzeće „Rad“ d.o.o. Sarajevo

	Opis	Oznaka (+,-)	IZNOS	
			Tekuća godina	Prethodna godina
A. GOTOVINSKI TOKOVI IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI				
1	Neto dobit (gubitak) za period		30.753	192.668
	Usklađenje za:			
2	Amortizacija/vrijednost usklađivanja nematerijalnih sredstava	+	0	0
3	Gubici (dobici) od otuđenja nematerijalnih sredstava	+(-)	0	0
4	Amortizacija/vrijednost usklađivanja materijalnih sredstava	+	2.078.170	2.184.731
5	Gubici (dobici) od otuđenja materijalnih sredstava	+(-)	0	0
6	Usklađenja iz osnova dugoročnih finansijskih sredstava	+(-)	0	0
7	Nerealizovani rashodi (prihodi) od kursnih razlika	+(-)	0	0
8	Ostala usklađenja za negotovinske stavke	+(-)	0	0
9	Ukupno (2 do 8)		2.078.170	2.184.731
10	Smanjenje (povećanje) zaliha	+(-)	(345.550)	321.795
11	Smanjenje (povećanje) potraživanja od prodaje	+(-)	737.306	666.863
12	Smanjenje (povećanje) drugih potraživanja	+(-)	(6.129)	(127.190)
13	Smanjenje (povećanje) aktivnih vremenskih razgraničenja	+(-)	(4.351)	(2.576)
14	Povećanje (smanjenje) obaveza prema dobavljačima	+(-)	(403.955)	(516.897)
15	Povećanje (smanjenje) drugih obaveza	+(-)	703.526	(615.965)
16	Povećanje (smanjenje) pasivnih vremenskih razgraničenja	+(-)	127.206	(43.262)
17	Ukupno (10 do 16)		808.053	(317.232)
18	Neto gotovinski tok od poslovnih aktivnosti (1+9+17)		2.916.976	2.060.167
B. GOTOVINSKI TOKOVI IZ ULAGAČKIH AKTIVNOSTI				
19	Prilivi gotovine iz ulagačkih aktivnosti (20 do 25)		0	0
20	Prilivi iz osnova kratkoročnih finansijskih plasmana	+	0	0
21	Prilivi iz osnova prodaje dionica i udjela		0	0
22	Prilivi iz osnova prodaje stalnih sredstava	+	0	0
23	Prilivi iz osnova kamata	+	0	0
24	Prilivi od dividendi i učešća u dobiti	+	0	0
25	Prilivi iz osnova ostalih dugoročnih finansijskih plasmana	+	0	0
26	Odlivi gotovine iz ulagačkih aktivnosti (27 do 30)		0	1.875.899
27	Odlivi iz osnova kratkoročnih finansijskih plasmana	-	0	0
28	Odlivi iz osnova kupovine dionica i udjela	-	0	0
29	Odlivi iz osnova kupovine stalnih sredstava	-	0	1.875.899
30	Odlivi iz osnova ostalih dugoročnih finansijskih plasmana	-	0	0
31	Neto priliv gotovine iz ulagačkih aktivnosti (19-26)		0	0
32	Neto odliv gotovine iz ulagačkih aktivnosti (26-19)		0	1.875.899
C. GOTOVINSKI TOKOVI IZ FINANSIJSKIH AKTIVNOSTI				
33	Prilivi gotovine iz finansijskih aktivnosti (34 do 37)		0	1.977.735
34	Prilivi iz osnova povećanja osnovnog kapitala	+	0	0
35	Prilivi iz osnova dugoročnih kredita	+	0	0
36	Prilivi iz osnova kratkoročnih kredita	+	0	0
37	Prilivi iz osnova ostalih dugoročnih i kratkoročnih obaveza	+	0	1.977.735
38	Odlivi gotovine iz finansijskih aktivnosti (39 do 44)		1.854.541	3.872.885
39	Odlivi iz osnova otkupa vlastitih dionica i udjela	-	0	0
40	Odlivi iz osnova dugoročnih kredita	-	0	768.069
41	Odlivi iz osnova kratkoročnih kredita	-	0	0
42	Odlivi iz osnova finansijskog lizinga	-	0	0
43	Odlivi iz osnova isplaćenih dividenda	-	0	0
44	Odlivi iz osnova ostalih dugoročnih i kratkoročnih obaveza	-	1.854.541	3.104.816
45	Neto priliv gotovine iz finansijskih aktivnosti (33-38)		0	0
46	Neto odliv gotovine iz finansijskih aktivnosti (38-33)		1.854.541	1.895.150
47	D. UKUPNI PRILIVI GOTOVINE (18+31+45)		2.916.976	2.060.167
48	E. UKUPNI ODLIVI GOTOVINE (18+32+46)		1.854.541	3.771.049
49	F. NETO PRILIV GOTOVINE (47-48)		1.062.435	0

50	G. NETO ODLIV GOTOVINE (48-47)		0	1.710.882
51	H. Gotovina na početku izvještajnog perioda		5.028.784	6.739.666
52	I. Pozitivne kursne razlike iz osnova preračuna gotovine	+	0	0
53	J. Negativne kursne razlike iz osnova preračuna gotovine	-	0	0
54	K. Gotovina na kraju izvještajnog perioda (51+49-50+52-53)		6.091.219	5.028.784

Uprava je pripremila finansijske izvještaje i odobrila ih 28. 2. 2020. godine.

Direktorica
Vera Arnautović

Izvjestaj o promjenama na kapitalu za period koji završava na 31. 12. 2019. godine

Naziv pravnog lica: Kantonalno javno komunalno preduzeće „Rad“ d.o.o. Sarajevo

VRSTA PROMJENE NA KAPITALU	DIO KAPITALA KOJI PRIPADA VLASNICIMA MATIČNOG PRIVREDNOG DRUŠTVA								UKUPNO KAPITAL (7+8)
	2 Dionički kapital i udjeli u d.o.o.	3 Revalorizacijske rezerve	4 Nerealizovani dobici/gubici	5 Ostale rezerve	6 Akumulirana neraspoređena dobit / gubitak nepokriveni	7 Ukupno (2+3±5±5 ±7)	8 MANJINSKI INTERES	9	
1. Stanje na dan 31.12.2017. god.	10.000	12.424.095	0	19.304.602	7.321.853	39.060.550	0	39.060.550	
2. Efekti promjena u računovodstvenim politikama	0	0	0	0	0	0	0±	0	
3. Efekti ispravki grešaka	0	0	0	0	0	0	0	0	
4. Ponovo iskazano stanje na dan 31.12.2017., odnosno 01.01.2018. god. (1 ± 2 ± 3)	10.000	12.424.095	0	19.304.602	7.321.853	39.060.550	0	39.060.550	
5. Efekti revalorizacije materijala i nematerijalnih sredstava		(795.255)	0	0	0	(795.255)	0	(795.255)	
6. Nerealizovani dobiti/gubici po osnovu finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju	0	0	0	0	0	0	0	0	
7. Kursne razlike nastale prevođenjem finansijskih izvještaja u drugu valutu prezentacije	0	0	0	0	0	0	0	0	
8. Neto dobit/gubitak iskazan u bilansu uspjeha	0	0	0	0	192.668	192.668	0	192.668	
9. Neto dobiti/gubici priznati direktno u kapital	0	0	0	902	508.813	509.715	0	509.715	
10. Objavljene dividende i drugi oblici raspodjele dobiti i pokriće gubitka	0	0	0	0	0	0	0	0	
11. Emisija dioničkog kapitala i drugi oblici povećanja ili smanjenja osnovnog kapitala	0	0	0	0	0	0	0	0	

Izvjestaj o finansijskoj reviziji

Kantonalnog javnog komunalnog preduzeća „Rad“ d.o.o. Sarajevo za 2019. godinu

12. Stanje na dan 31.12.2018. godine, odnosno 01.01.2019. godine (4 ± 5 ± 6 ± 7 ± 8 ± 9 -10 + 11)	10.000	11.628.840	0	19.305.504	8.023.334	38.967.678	0	38.967.678
13. Efekti promjena u računovodstvenim politikama	0	0	0	0	0	0	0	0
14. Efekti ispravki grešaka	0	0	0	0	0	0	0	0
15. Ponovo iskazano stanje na dan 31.12.2018., odnosno, 01.01.2019. god. (12 ± 13 ± 14)	10.000	11.628.840	0	19.305.504	8.023.334	38.967.678	0	38.967.678
16. Efekti revalorizacije materijala i nematerijalnih sredstva	0	21.769.895	0	0	0	21.769.895	0	21.769.895
17. Nerealizovani dobiti/gubici po osnovu finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju	0	0	0	0	0	0	0	0
18. Kursne razlike nastale prevođenjem finansijskih izvještaja u drugu valutu prezentacije	0	0	0	0	0	0	0	0
19. Neto dobit (gubitak) iskazan u bilansu uspjeha	0	0	0	0	30.753	30.753	0	30.753
20. Neto dobiti/gubici priznati direktno u kapitalu	0	0	0	(19.229.218)	(36.079)	(19.265.297)	0	(19.265.297)
21. Objavljene dividende i drugi oblici raspodjele dobiti i pokriće gubitka	0	0	0	0	0	0	0	0
22. Emisija dioničkog kapitala i drugi oblici povećanja ili smanjenja osnovnog kapitala	0	0	0	0	0	0	0	0
23. Stanje na dan 31.12.2019. god. (15±16±17±18±19±20-21±22)	10.000	33.398.735	0	76.286	8.018.008	41.503.029	0	41.503.029

Uprava je pripremila finansijske izvještaje i odobrila ih 28. 2. 2020. godine.

Direktorica
Vera Arnautović